

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΠΟΥΖΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΡΑΓΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 1914-1918

Καταγράφοντας σπαράγματα ιστορίας

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Είναι ένα σπουδαίο πρόγραμμα καταγραφής προσωπικών ιστοριών αλλά και αντικειμένων που σχετίζονται με τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο το Europeana συμμετέχουν τα Χανιά μέσω της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων.

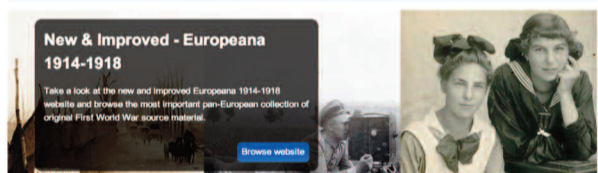
Γι' αυτόν τον λόγο, το διήμερο την Παρασκευή 27 και το Σάββατο 28 Ιουνίου από τις 9 το πρωί μέχρι τις 2 το μεσημέρι, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων ανοίγει τις πύλες της σε συλλέκτες και απλούς πολίτες που θέλουν να καταθέσουν τη δική τους οικογενειακή ιστορία που εκτυλίχθηκε εκείνα τα χρόνια ή να φέρουν κάποιο κειμήλιο που έφτασε έως τα χέρια τους για να φωτογραφηθεί και να αρχειοθετηθεί ψηφιακά από τους ανθρώπους της βιβλιοθήκης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ φωτοαναδρομές

σελ. 4 - 7 ~ σινεμά, πολιτισμός, σεργαρίσματα

σελ. 8 - 9 ~ Καταγράφοντας σπαράγματα ιστορίας

σελ. 10 ~ Συνέντευξη με τον Στέλιο Χαραλαμπίδου

σελ. 11 ~ Βιβλία

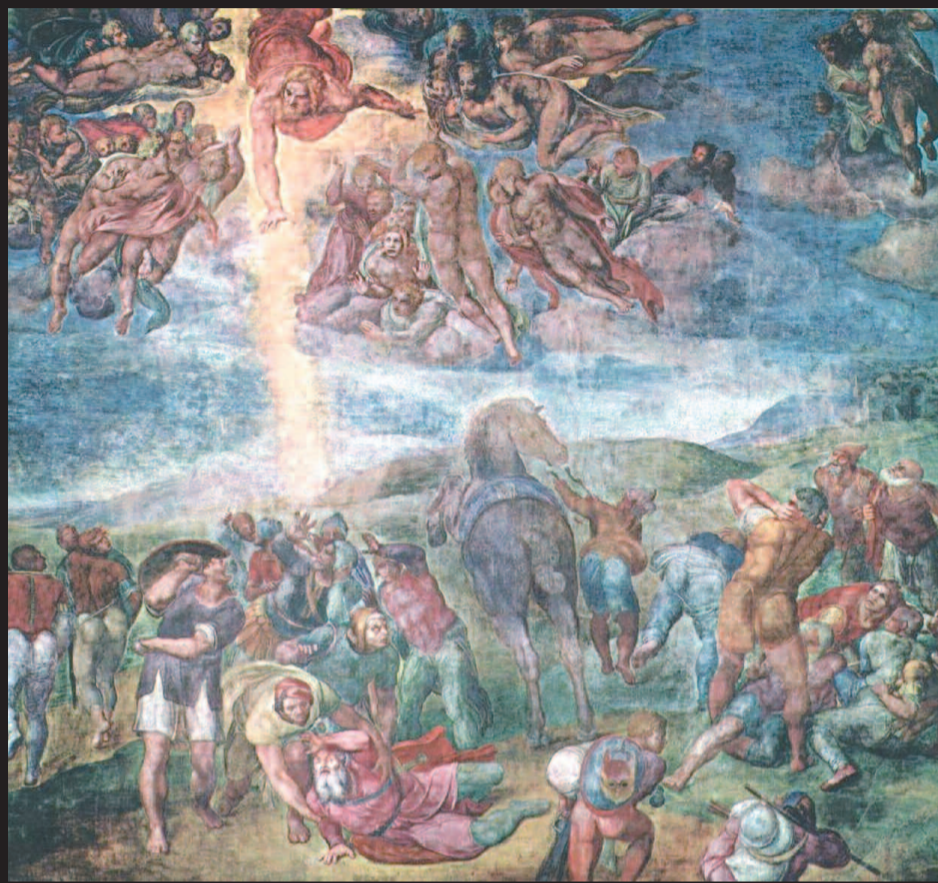
σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Αναβίωση του Κλήδονα

σελ. 14 - 15 ~ Α2 Χάντμπωλ ανδρών Γ.Σ. Χανίων

σελ. 16 ~ υγεία & βότανα

No. 414

Φανταστικό
μουσείο

Μιχαήλ - Άγγελος (Michelangelo Buonarroti), "Η Μεταστροφή του Σαύλου", 1542, Cappella Paolina, Βατικανό

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Ο Michelangelo δεν είχε ακόμη καλά καλά τελειώσει τη "Δευτέρα Παρουσία", όταν ο Πάπας Παύλος Γ' της οικογενείας των Φαρνέζε (Farnese) του παρήγγειλε τον Οκτώβριο του 1541 τη διακόσμηση με δύο νωπογραφίες στους πλαϊνούς τοίχους του ιδιωτικού του παρεκκλησίου, της Cappella Paolina, που είχε πρόσφατα ολοκληρωθεί από τον Antonio da Sangallo το Νεώτερο. Εκεί ο Michelangelo θα ζωγραφίσει δύο σκηνές από τις Πράξεις των Αποστόλων, τη "Μεταστροφή του Σαύλου" και τη "Σταύρωση του Πέτρου".

Η "Μεταστροφή του Σαύλου" πρέπει να είναι πρωιμότερη. Άρχισε τον Οκτώβριο του 1542 και κατά πάσα πιθανότητα είχε τελειώσει στις 12 Ιουλίου 1545 όταν ο Παύλος Γ' επισκέφθηκε το παρεκκλήσι όπου εργαζόταν ο ζωγράφος. Στις 10 Αυγούστου δόθηκε η πληρωμή για την προετοιμασία του απέναντι τοίχου, αλλά μια αιφνίδια ασθένεια του καλλιτέχνη στα 1544 ή 1545, σε συνδυασμό με την πυρκαγιά που ξέσπασε την ίδια εποχή στο παρεκκλήσι προξενώντας σοβαρές ζημιές στην οροφή και θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο την παράσταση, καθυστέρησαν την έναρξη της δεύτερης τοιχογραφίας ως την άνοιξη του 1546. Η "Σταύρωση του Πέτρου" είχε σχεδόν ολοκληρωθεί στις 13 Οκτωβρίου του 1549, όταν ο Πάπας, που ήταν σε βαθιά γεράματα και λίγες εβδομάδες από το θάνατο, εξέφρασε την επιθυμία να δει το έργο του Michelangelo.

gelo.

Το αξιοπερίεργο είναι ότι η "Μεταστροφή του Σαύλου" δε ζωγραφίστηκε απέναντι στην "Παράδοση των κλειδιών της Εκκλησίας στον Πέτρο", όπως θα περίμενε κανείς, αλλά απέναντι στη σταύρωση του αποστόλου, σκηνή που θα ταίριαζε με τη σειρά της αρμονικότερα με τον αποκεφαλισμό του Παύλου. Οι δύο σκηνές προσφέρουν δύο διαδοχικά στάδια μιας ύπαρξης αφιερωμένης στο Θεό. Στην πρώτη παράσταση, μέσα από την εκτυφλωτική λάμψη της Θείας Χάρης, υποδεικνύεται ένας νέος δρόμος στον άνθρωπο, που είναι τυφλός και χωρίς πίστη, ενώ στη δεύτερη γιορτάζεται η θυσία του άνδρα, με την ακατάλυτη πίστη του οποίου η Εκκλησία γεννιέται στην οικουμενικότητά της. Τα δύο έργα συλλαμβάνονται όχι μόνο ως ιστορικά συμβάντα, αλλά, παρατηρώντας και τους ισχυρούς συνεκτικούς δεσμούς ανάμεσα στη "Μεταστροφή του Σαύλου" και τη «Δευτέρα Παρουσία», κι ως εξομολογήσεις του ίδιου του καλλιτέχνη, ως τ' αποτελέσματα ενός θρησκευτικού στοχασμού σε συνάρτηση με την υπερνίκηση μιας ψυχικής πάλης από τη μεριά του ζωγράφου. Δίνουν, κατά τον Tolnay, στο Michelangelo τη δυνατότητα να ενσκήψει στη δική του "Μεταστροφή" και να συναισθανθεί τη συλλογική ενοχή που μοιράστηκε μ' όλη την ανθρωπότητα.

(Συνεχίζεται την επόμενη εβδομάδα).

21/6

ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΣ

22/6

ΖΗΝΑΣ
ΕΥΣΕΒΙΟΣ

23/6

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ

25/6

ΕΡΩΤΑΣ
ΦΕΒΡΩΝΙΑ

26/6

ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Εβδομαδιαίο ένθετο
της εφημερίδας
"Χανιώτικα νέα"ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια ΚουμήΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάνα Μαρουλοσπράκη
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη ΦουντουλάκηΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατοσάκης
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσακάς
Μιχάλης ΧατζηδάκηςΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος ΚοσμάδακηςΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη ΣταυρίδηΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατοσάκης

ΟΔΟΣ ΧΑΛΗΔΩΝ

No. 476

Του: ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

υνεχίζουμε και σήμερα με την οδό Χάληδων και την πορεία της στο χρόνο. Συμπληρώνοντας την αναφορά μας στην περίοδο πριν τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο ας σημειώσουμε ότι ο δρόμος αυτός συνδέεται στενά με τον Ελευθέριο Βενιζέλο και την οικογένειά του: Εδώ βρισκόταν η κατοικία της οικογένειας του πατέρα του πριν τη μετακόμισή τους στη Χαλέπα, σ' ένα σχετικά μικρό σπίτι λίγο νοτιότερα από την Καθολική εκκλησία, εδώ βρισκόταν το υαλοπωλείο του πατέρα του ("είδη κιγκαλερίας") κοντά στη διασταύρωση με την πλατεία του Σαντριβανιού (και τα δύο κτίσματα σώζονται ακόμα), εδώ βρισκόταν τα γραφεία του Κήρυκα, της εφημερίδας του (φωτογραφία τους στο προηγούμενο άρθρο). Εδώ κοντά τέλος βρισκόταν και το δικηγορικό του γραφείο (για ένα διάστημα παραδίπλα στη Μητρόπολη, αργότερα μεταφέρθηκε στην πλατεία του Σαντριβανιού που τελικά πήρε και το όνομά του).

Μετά τους βομβαρδισμούς του 2ου παγκοσμίου πολέμου και τις καταστροφές που έγιναν σε διάφορα σημεία, ο δρόμος έχασε μεγάλο μέρος από τα μνημεία και το αρχιτεκτονικό του ενδιαφέρον. Καταστράφηκε μεγάλο μέρος του Οθωμανικού λουτρού, τμήμα από τα "Καταστήματα της Χριστ. Κοινότητας" και ιδιωτικές κατοικίες, δύο τουλάχιστον από τις οποίες χρονολογούνταν στα χρόνια της βενετοκρατίας: Στη διασταύρωση με την οδό Εμμ. Μπαλαντίνου (παλιότερα Νοέλ) και στη γωνιά με την πλατεία του Σαντριβανιού (Ελευθ. Βενιζέλου), απέναντι από το παλιό Δημαρχείο. Αργότερα κατεδαφίστηκε όλο το οικοδομικό συγκρότημα των "Καταστημάτων" και του Παρθεναγωγείου που στεγαζόταν εκεί και δημιουργήθηκε η χαώδης για τα μεγέθη της παλιάς πόλης σημερινή πλατεία της Μητρόπολης. Άσχημα κτήρια κτίστηκαν και στη θέση του καταστραφέντος τμήματος του χαμάμ και του γειτονικού σπιτιού, ενώ κάποια άλλα παραμένουν ημικατεστραμμένα και ανοικοδόμητα (στην ανωδομή τους) μέχρι σήμερα, που παρά τις όποιες πρόσφατες διαμορφώσεις δαιμονίζουν την ακατάστατη (έως αδιάφορη αρχιτεκτονικά) εικόνα του σημαντικού αυτού δρόμου. Ανάλογη ακαταστασία επικρατεί και στο κυκλοφοριακό του, εντός τουριστικής περιόδου μάλιστα κι αυτό δε μπορεί να δικαιολογηθεί λόγω του ταμπεραμέντου μας φυσικά. Να ελπίσουμε ότι κάτι θα αλλάξει στο μέλλον;

Στη **πρώτη** φωτογραφία, η στιγμή που οι επίσημοι περνούν την οδό Χάληδων προχωρώντας για το Φιρκά, κατά την επίσημη ημέρα της Ένωσης της Κρήτης (1-12-1913). Διακρίνονται τα χαρακτηριστικά βενετσιάνικα ανοίγματα του γωνιακού διώροφου κτηρίου, που αργότερα χάθηκε στους βομβαρδισμούς.

Στη **δεύτερη**, καρτ ποστάλ των αρχών της δεκαετίας του '30 με τα λεωφορεία της εποχής στη διασταύρωση της Χά-

λιδων με την πλατεία Νέων Καταστημάτων (1866). Στην **τρίτη**, λεπτομέρεια από την έβδομη φωτογραφία του προηγούμενου δημοσιεύματός μας. Το κτήριο που "μπαίνει" από αριστερά λίγο στο δρόμο είναι ίσως κτισμένο από τη βενετοκρατία, τότε που ο δρόμος τερμάτιζε κάπου εκεί. Θύμα κι αυτό των βομβαρδισμών, με την ευκαιρία των οποίων ρυμοτομήθηκε. Σήμερα σώζεται μέρος των θολωτών χώρων του ισόγειου του που στεγάζουν καταστήματα. Θα δούμε κι άλλες φωτογραφίες απ' αυτό παρακάτω.

Στην **τέταρτη** και την **πέμπτη**, η αρχή της Χάληδων με το μέγαρο του "Χρυσοστόμου" αμέσως μετά τους βομβαρδισμούς του '41. Ένα από τα τραγικότερα θύματα αυτών των βομβαρδισμών ήταν η πολύτιμη βιβλιοθήκη του ιστορικού αυτού συλλόγου, η μοναδική την εποχή εκείνη στα Χανιά, με τα χειρόγραφα και τα σπάνια βιβλία της. Στο δεξιό μέρος της τέταρτης φωτογραφίας διακρίνεται λίγο ό,τι έχει απομείνει από αυτά...

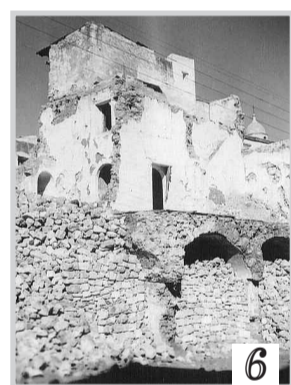
Στην **έκτη**, το βομβαρδισμένο κτήριο στη γωνιά με την Μπαλαντίνου το 1943, τραβηγμένο από Γερμανό στρατιωτικό.

Στην **έβδομη**, λίγο παρακάτω, τα βομβαρδισμένα κτήρια στην αρχή της Χάληδων το καλοκαίρι του 1941. Από ανάρτηση στο διαδίκτυο (αρχείο Μανώλη Ψυλλάκη).

Στην **όγδοη**, η εικόνα του ίδιου δρόμου ελάχιστα βορειότερα, στο ύψος του μισογκρεμισμένου χαμάμ, τραβηγμένη την ίδια περίοδο.

Στην **ένατη**, η πρόσοψη των κτηρίων βόρεια από την είσοδο των "Καταστημάτων της Χριστ. Κοινότητας" σε εκδήλωση (εορτασμός της Ένωσης;) στις αρχές της δεκαετίας του '60. Το σύνολο, μαζί με το "Θόλο" και το Παρθεναγωγείο, είχε διασωθεί με ελάχιστες φθορές από τους βομβαρδισμούς, δε γλύτωσε όμως από τη βούλψη για μεγαλομανή αύξηση του μεγέθους της πλατείας, προκειμένου να πραγματοποιούνται εκεί οι κάθε λογής παρελάσεις και εορτασμοί με τη μεγαλύτερη δυνατή άνεση. Έτσι, το ιστορικό αυτό κτηριακό σύνολο επιβίωσε μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60...

Τέλος στη **δέκατη**, ο ίδιος δρόμος στα τέλη της δεκαετίας του '60. Τα κτήρια αριστερά είναι υπολείμματα του βομβαρδισμένου κτηρίου που είδαμε στις προηγούμενες φωτογραφίες. Σήμερα δεν είναι πλέον τα ίδια, αφού αναδιαμορφώθηκαν άλλη μια φορά στα τέλη της δεκαετίας του '70. Καρτ ποστάλ της ίδιας "αρχαϊκής" τουριστικής δεκαετίας, με τα χαρακτηριστικά αυτοκίνητα της εποχής, όπως το διερχόμενο OPEL Olympia...

Κινηματογράφος

X-MEN: ΗΜΕΡΕΣ ΕΝΟΣ
ΞΕΧΑΣΜΕΝΟΥ
ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΤΤΙΚΟΝ ΣΥΤΑ

Τηλ.: 28210/40208,

www.cineattikon.gr

Εως Κυριακή 22/06

"X-MEN: ΗΜΕΡΕΣ ΕΝΟΣ

ΞΕΧΑΣΜΕΝΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ"

Προβολές: 9 και 11.10 μ.μ.

Δευτέρα 23/06 έως Τετάρτη 25/06

"Ο ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ"

Προβολές: 9 και 11 μ.μ.

Ο ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

"ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ"

Καθημερινά: 8.30 και 10.30 μ.μ.

Σαββατοκύριακο: 7 - 8.30 - 10.30 μ.μ.

"ΣΑΝΤΛΕΡ ΜΠΑΡΙΜΟΡ

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΖΟΡΙ BLENDED"

Καθημερινά: 8.30 μ.μ.

"ΣΑΜΠΟΤΑΖ"

Καθημερινά: 10.30 μ.μ.

"ΖΑΜΠΙΖΙΑ: ΠΟΥΛΙΑ

ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ"

Σαββατοκύριακο: 7.15 μ.μ.

"MALEFICENT"

Καθημερινά: 8.30 και 10.30 μ.μ.

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΖΟΡΙ

ΣΑΜΠΟΤΑΖ

ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ
ΤΟΥ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥSTER CINEMAS
(MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

"ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΤΟΥ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ"

ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 8.30 και 10.30 μ.μ.

"ΣΑΜΠΟΤΑΖ"

ΑΙΘ.2 ΠΕΜ, ΠΑΡ. & ΚΥΡ.-ΤΕΤ.: 10 μ.μ.

"ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟΥ"

ΑΙΘ.2 ΠΕΜ, ΠΑΡ. & ΚΥΡ.-ΤΕΤ.: 7.30 μ.μ.

"MALEFICENT"

ΑΙΘ.3 Καθημερινά: 7 και 9.30 μ.μ.

"ΖΑΜΠΙΖΙΑ: ΠΟΥΛΙΑ

ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ"

ΑΙΘ. 1 Κυριακή: 6.30 μ.μ.

MALEFICENT

ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟΥ

ΣΤΙΣ ΠΑΛΙΕΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

Απόδραση μετά μουσικής

Από-δραση μετά μουσικής παρουσιάζει η χανιώτικη μουσικοθεατρική ομάδα "rasse-partout, δράσεις μετά μουσικής" 23, 24 και 25 Ιουλίου στις παλιές φυλακές (περιοχή Δικαστηρίων, Χανιά). Οι πόρτες ανοίγουν στις 8:30 μ.μ., η μουσική εκδήλωση ξεκινά στις 9:30 μ.μ. και η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

τον χώρο των φυλακών θα εκτίθενται φωτογραφίες της Μάγδας Βογιατζή και γλυπτά του Αντώνη Φραντζεσκάκη.

Στο σχετικό δελτίο αναφέρεται επίσης: «Η μουσικοθεατρική ομάδα "rasse-partout, δράσεις μετά μουσικής" ιδρύθηκε το φθινόπωρο του 2012.

Πρωτοεμφανίστηκε μέσω του flash mob που διοργάνωσε τον Δεκέμβριο του 2012 στη Δημοτική Αγορά Χανίων. Συμμετείχε ενεργά στο «φεγγάρι στη ρόδα» το 2013 και 2014 καθώς και στα εγκαίνια του media lab της Δημοτικής Βιβλιοθήκης. Αυτή είναι η δεύτερη μεγάλης διάρκειας παράσταση της ομάδας. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε την Άνοιξη του 2013 στον αύλειο χώρο του νεοκλασικού Τριανόν.

Η ομάδα αποτελείται από νέους, μαθητές και φοιτητές, που επικοινωνούν και εκφρά-

ζονται μέσω της μουσικής.

Στόχος της ομάδας είναι να αποτελέσει μια νεανική, δημιουργική καλλιτεχνική παρέα και να εντάξει δυναμικά την τέχνη στο κέντρο της καθημερινής ζωής, σε χώρους οικείους αλλά και ασυνήθιστους.

Μέλη της ομάδας: Ανδρεάδακη Δήμητρα, Δημητριάδης Αλέξης, Κολομβάκης Γιώργος, Κοσσυβάκη Δέσποινα, Κοσσυβάκη Φρόσω, Λουραντάκη Ηρώ, Μεντζελοπούλου Ελένη, Μπακιρτζόγλου Ειρήνη, Μπίσδα Υρώ, Μπλαζάκη Ελευθερία, Μπραχουσιά Νεάντα, Σγουράκη Μαριλένα, Σοϊλεντάκη Εμμανουέλα, Σταμπολάκη Αλεξάνδρα, Χατζή Νικολέτα.

Επιμέλεια: Γιαννακάκης Γιάννης, Πογιατζής Γιώργος, Σμυρνάκης Τίτος.

ΑΠΟΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ RASSE-PARTOUT
συμμετέχουν εικαστικά:
Μάγδα Βογιατζή
Αντώνης Φραντζεσκάκης

23-24-25
ΙΟΥΛΙΟΥ
21.30 2014
ΑΚΡΙΒΩΣ!!!

στον χώρο των φυλακών πίσω απ' τα Δικαστήρια Χανίων

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
Scripta
ΧΙΩΤΑΚΗΣ
ARS MUSICA

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΥΔΩΝΙΑ

Σπουδαστές δραματικής Σχολής παρουσιάζουν τη δουλειά τους

Αύριο Κυριακή καθώς και την Τετάρτη 25 Ιουνίου, στις 9 μ.μ. θα πραγματοποιηθεί στο Θέατρο "Κυδωνία", Υψηλαντών 12, η παρουσίαση της δουλειάς των σπουδαστών του πρώτου, δεύτερου και τρίτου έτους της Δραματικής Σχολής που λειτουργεί στον χώρο του θεάτρου, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Εται-

ρείας Θεάτρου ΜΝΗΜΗ στα Χανιά. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη και θα επιτρέπεται μέχρι και την ώρα έναρξης της παρουσίασης. Συγκεκριμένα το πρόγραμμα έχει ως εξής:

• Αύριο και ώρα 9 μ.μ. Α' έτος σπουδών: Κοινός Λόγος της Έλλης Παπαδημητρίου και Δημοτική και Σύγχρονη Ελληνική Ποί-

ηση. Διδασκαλία Μιχάλης Βιρβιδάκης

• Τετάρτη 25 Ιουνίου. Ωρα έναρξης 9 μ.μ. Β' και Γ' έτος σπουδών. Παρουσίαση των έργων "Ο άνθρωπος με το λουλούδι στο στόμα" του Λουίτζι Πιραντέλλο και «Ζωολογικός κήπος» του Έντουαρντ Άλμπι. Διδασκαλία Μιχάλης Βιρβιδάκης.

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ "Ο.Ν."

Παραστάσεις θεατρικού αυτοσχεδιασμού

Οι "Bus Kai" θα βρίσκονται στα Χανιά για 2 παραστάσεις στις 21 & 22 Ιουνίου στις 9:30 μ.μ. στο στούντιο "Οξω Νού" με την παράσταση αυτοσχεδιασμού με τον τίτλο "Δεύτερη ευκαιρία".

Δύο ηθοποιοί. Αμέτρητοι Χαρακτήρες. Ταυτόχρονα! Οι "Bus Kai" είναι ένας θίασος θεατρικού αυτοσχεδιασμού. Απαρτίζεται από δύο άτομα, τη Βασιλική Κίτσα και το Μενέλαο Πρόκο. Αμφότεροι είναι εκπαιδευτές θεατρικού αυτοσχεδιασμού στην στη σχολή αυτοσχεδιασμού ImproVibe στην Αθήνα. Μπορείτε να δείτε πληροφορίες και υλικό της ομάδας στην ιστοσελίδα τους: <http://buskai.info>

Θεατρικός αυτοσχεδιασμός σημαίνει ότι δεν υπάρχει κείμενο. Ανεβαίνουν στη σκηνή, ζητάνε κάποια απλή πρόταση από το κοινό, και με εργαλεία τον αυθορμητισμό και τη φαντασία, ολόκληρο το έργο εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια των θεατών! Κάθε παράσταση είναι μοναδική και το έργο που δημιουργείται κάθε βραδιά είναι εντελώς διαφορετικό.

Γενική είσοδος 8 ευρώ.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ

Συνάντηση πολιτισμού και γραμμάτων στο “Μουσείο Τυπογραφίας”

■ Με την παρουσίαση δύο βιβλίων και μίας θεατρικής παράστασης

Την παρουσίαση δύο εκδόσεων των “Χ.Ν.” και μίας παράστασης από την Ερασιτεχνική - Πειραματική Σκηνή του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. περιλαμβάνει η συνάντηση πολιτισμού και γραμμάτων που διοργανώνει η εφημερίδα “Χανιώτικα νέα” αύριο Κυριακή 22 Ιουνίου στις 7:30 μ.μ. στο αμφιθέατρο του Μουσείου Τυπογραφίας, στο Βιοτεχνικό Πάρκο Χανίων.

Το πρώτο βιβλίο είναι αποτέλεσμα της πολύχρονης έρευνας του Ξενοφώντα Παγκαλιά και κυκλοφόρησε σε δύο τόμους με τίτλο “Η εφημεριδογραφία στην Κρήτη 1831 - 1913” (έκδοση: Μουσείο Τυπογραφίας της εφημερίδας “Χανιώτικα νέα” - 2013). Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο Αντώνης Σκαμνάκης, επίκουρος καθηγητής του τμήματος Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και ο συγγραφέας.

Θα ακολουθήσει σύντομη παρουσίαση του ακυκλοφόρητου βιβλίου του Μιχάλη Γρηγοράκη “Εύθυμες Κρητικές Ιστορίες Γ’ Σειρά” από τον Βαγγέλη Κακατσάκη, δάσκαλο - λογοτέχνη.

“Μιχάλης Γρηγοράκης: Ένας απών... παρών”

Με τον παραπάνω τίτλο, θεατρική παράσταση εμπνευσμένη από τη ζωή και το έργο του Μιχάλη Γρηγοράκη, θα παρουσιάσει στη συνέχεια η Ερασιτεχνική - Πειραματική Σκηνή του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Κρήτης (διάρκεια 50’).

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ., «Οι μαθητές της Ερασιτεχνικής Πειραματικής Σκηνής του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. ύστερα από παρότρυνση του κυρίου Αεράκη, συναντήθηκαν με τη δουλειά και το πνεύμα του Μιχάλη Γρηγοράκη. Ξεκίνησαν να μελετούν τη δουλειά του και γνώρισαν έναν ολόκληρο κόσμο... τον δικό του κόσμο... που βασιλεύει η δημοκρατία και το αίσθημα της δικαιοσύνης, που αγαπημένοι του φίλοι και συνάδελφοι γράφουν με τόση συγκίνηση για κείνον, που η ματιά του στη ζωή σε κάνει να θες να ρουφήξεις κάθε λεπτό της. Αυτό ήταν... οι πρόβες ξεκίνησαν. Η παράσταση με τίτλο “Μιχάλης Γρηγοράκης: ένας απών.. παρών” δημιουρ-

Στιγμιότυπο από τις πρόβες.

γήθηκε και είναι έτοιμη να παρουσιαστεί στις 22 Ιουνίου στο Μουσείο Τυπογραφίας.

Σενάριο - σκηνοθεσία: Σκορδαρά Στέλλα.

Τεχνική υποστήριξη: Καμπουράκης Μανώλης.

Επιμέλεια κειμένου: Δημητριάδη Γωγώ.

Παίζουν με αλφαβητική σειρά: Βασιλειάδη Ανδριάννα, Γιαννακού Φίλια, Γιανναράκης Μάρκος, Καϊντιρμόγλου Αγγελική, Λακιωτάκη Πολύμνια, Λιλιουδάκη Μυρσίνη, Λυκογιάννης Δημήτρης, Οικονομάκη Γρηγορία, Παγιαλάκης Στέλιος, Παπαρφατάκη Ελένη, Πρωτοπαπαδάκη Ελένη, Τσιλλάκης Νίκος, Χαριτάκης Κίμων.

Η βραδιά θα κλείσει με μικρή δεξίωση.

ΣΤΟΝ “ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ”

Παρουσίαση πεπραγμένων Κρητολογικού Συνεδρίου

Εκδήλωση για την παρουσίαση των Πεπραγμένων του 1^{ου} Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (που είχε πραγματοποιηθεί στην πόλη μας το 2006) διοργανώνει ο Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων “Ο Χρυσόστομος” σήμερα Σάββατο στις 8μ.μ. στην αίθυσά του.

Το Πρόγραμμα της εκδήλωσης έχει ως εξής:
8 μ.μ. Αντώνης Πετρουλάκης, Πρόεδρος Δ.Σ. “Χρυσόστομος”, “Η συμβολή του “Χρυσόστομου” στην εδραίωση του θεσμού των Κρητολογικών Συνεδρίων”.

8:15μ.μ. Μαρία Ανδρεαδάκη - Βλαζάκη, Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ΥΠΠΟΑ, & Ελένη Παπαδοπούλου, Αρχαιολόγος, ΚΕ΄ ΕΠΚΑ, Παρουσίαση των τόμων του Α΄ Τμήματος (Αρχαίοι χρόνοι).

8:40μ.μ. Μιχάλης Ανδριανάκης, Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων, Παρουσίαση των τόμων του Β΄ Τμήματος (Βυζαντινοί και Μεταβυζαντινοί χρόνοι)

9μ.μ. Ερατοσθένης Γ. Καψωμένος, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, “Η μεγάλη άνθιση των γραμμάτων στην Κρήτη του εικοστού αιώνα”

9:20μ.μ. Κωστής Ψυχογιός, Επιμελητής εκδόσεων, “Μνημοσύνης υπηρέτης. Η συνδρομή μου στην εκτύπωση των Πεπραγμένων”.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Μουσική παράσταση

Το έργο του Γεωργίου Βιζυηνού “Το μόνο της ζωής του ταξίδιου” παρουσιάζουν τα μουσικά σύνολα του Πνευματικού Κέντρου Χανίων σήμερα Σάββατο στις 8.30μ.μ και αύριο Κυριακή στις 11.30π.μ στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων με ελεύθερη είσοδο. Τη διεύθυνση της ενορχήστρωσης και της μουσικής έχει ο Στυλιανός Ιωαννίδης.

Αφήγηση - προβολή βίντεο: Λεωνίδας Μαυλικιάκης.

Οι μουσικοί που θα συμμετάσχουν είναι οι εξής: Στεφάν Μπάρμπαρα και Ειρήνη Βούζη, φλάουτο, Μαλεκάκη Άννα φλάουτο με ράμφος, Κανέλος Κώστας, κλαρινέτο, Παπακώστας Αχιλλέας, τρομπέτα, Σταθόπουλος Γιώργος, Τρομπόνι, Κοττάκης Δημήτρης, κρουστά, Λιονάκη Μπέλα, πιάνο, Μαρία Σαράφοβα, βιολοντσέλο.

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΩΔΕΙΟ ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΗ

Ετήσια μουσική εκδήλωση

Την 10η Ετήσια μουσική του εκδήλωση διοργανώνει ο Ωδείο “Ιωάννης Μανιουδάκης” αύριο Κυριακή στην αίθουσα Λυκείου Ελληνίδων Χανίων. Αναλυτικά το πρόγραμμα έχει ως εξής:

Στις 6μ.μ. θα πραγματοποιηθεί το Α΄ μέρος της μουσικής εκδήλωσης, με την παρουσίαση μουσικών έργων, από τις σχολές ενόργανης μουσικής του Ωδείου.

Στις 8μ.μ. θα ακολουθήσει το Β΄ μέρος που περιλαμβάνει, την απόδοση τίτλων σπουδών της περασμένης σπουδαστικής περιόδου, ερμηνεία έργων με μουσικά σύνολα από τους σπουδαστές μας και τραγούδια από τη νεανική χορωδία.

Κατά την διάρκεια του περασμένου ακαδημαϊκού έτους απολυτήριους τίτλους σπουδών έλαβαν: Σουργιαδάκης Γεώργιος - πτυχίο Βυζαντινής Μουσικής (τάξη Εμμ. Σουργιαδάκη), Μαυροδηματράκης Γιώργος - πτυχίο Μπουζουκιού (τάξη Γιάννη Μελαμπανιάκη) και Γερωνυμάκης Σταύρος - πτυχίο Φλογέρας (τάξη Μπάρμπαρας Στέφαν).

Το πρόγραμμα των φετινών μουσικών εκδηλώσεων, είναι αφιερωμένο στην συμπλήρωση 10 χρόνων λειτουργίας δημιουργίας και πολιτιστικής δράσης του Ωδείου. Η είσοδος είναι ελεύθερη.

ΣΤΗΝ ΑΝΩΠΟΛΗ ΣΦΑΚΙΩΝ

Επετειακή εκδήλωση για την Επανάσταση 1770

Εκδήλωση για τον Εορτασμό της Επανάστασης του 1770 στην Κρήτη “Επανάσταση Δασκαλογιάννη” θα γίνει αύριο Κυριακή και ώρα 10:30 το πρωί στην Ανώπολη Σφακίων.

Θα προηγηθεί αρχιερατική λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Ανωπόλεως, χοροστατούντος του σεβασμιωτά-

του μητροπολίτου Λάμπης - Συβρίτου & Σφακίων κ. Ειρηναίου.

Επιμνημόσυνη δέηση θα ψαλεί στο Ηρώο της πλατείας Ανωπόλεως ενώ για τα γεγονότα θα μιλήσει ο κ. Γεώργιος Πατεράκης, διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων - ιστορικός, εργαστήριο ιστορίας Νεότερης Ελλάδος και Νεοελληνικού πο-

λιτισμού Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

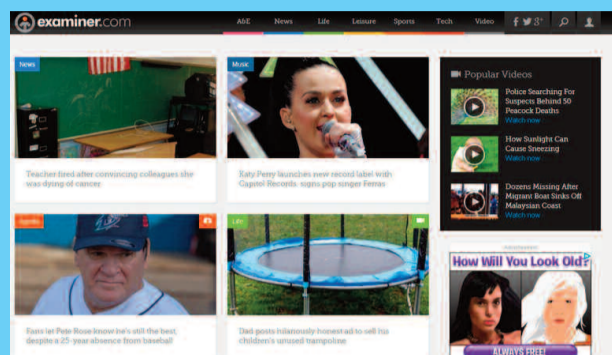
Πεντοζάλι θα παρουσιάσει ο μουσικοχορευτικός σύλλογος “Τα Σφακιά”.

Η εκδήλωση θα κλείσει με φιλοξενία από το Δήμο Σφακίων.

Την εκδήλωση διοργανώνουν η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και ο Δήμος Σφακίων.

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Ενημερώνει
www.examiner.com

Αν θέλετε να ενημερώνεστε μέσω ίντερνετ για όλα όσα συμβαίνουν στον κόσμο, αλλά έχετε βαρεθεί τα συμβατικά ειδησεογραφικά sites, τότε ρίξτε μια ματιά εδώ. Το Examiner έχει όλες τις ειδήσεις, κατηγοριοποιημένες για την δική σας ευκολία, και επιπλέον διαθέτει "δρσοερό" στήσιμο και εύκολη πλοήγηση. Έτσι μπορείτε με μια ματιά να μαθαίνετε όλα όσα γίνονται γύρω μας με μερικά μόνο κλικ. Δείτε το και είναι πολύ πιθανό να το βάλετε στα "αγαπημένα" σας.

Τεχνολογικό

http://eurekalert.org

Η επιστήμη δεν απέχει και πολύ, συγκεκριμένα βρίσκεται μόνο ένα κλικ μακριά. Με αυτό το μότο ο ιστότοπος φιλοδοξεί να σας ενημερώνει κάθε στιγμή για κάθε καινούργιο που συμβαίνει και έχει επιστημονική χροιά. Αρχαιολογία, βιολογία, οικονομικά, χημεία, φυσική, γεωλογία, εκπαίδευση, μαθηματικά, ιατρική και υγεία, πολιτική και ηθική, κοινωνία, διάστημα και τεχνολογία, είναι μόνο μερικοί τομείς που σας περιμένουν για να ανακαλύψετε τα μυστικά τους. Δείτε το οπωσδήποτε!

Παιχνιδιάρικο

www.1up.com

Είστε gamer και τρελαίνεστε για παιχνίδια και παιχνιδιομηχανές; Σας αρέσει να παίζετε μέσω ίντερνετ. Εδώ θα βρείτε τα πάντα που κάθε σωστός gamer αναζητά ώστε να είναι πάντα ενήμερος και μέσα στα... πράγματα. Ανακαλύψτε ένα site που έχει δημιουργηθεί για τους λάτρεις των παιχνιδιών σε όποια ηλικία και αν ανήκουν. Εκτός από τα παιχνίδια, εδώ θα βρείτε κριτικές, στατιστικές, τρόπους για να "κλέβετε" αν δεν μπορείτε να περάσετε κάποια δύσκολη πίστα και πολλά πολλά ακόμα.

Serfarismata.blogspot.com

Γιάννης Καλπούζος: «Οι επιπτώσεις του εμφυλίου ακόμα καταδυναστεύουν την ελληνική κοινωνία»

ΑΡΓΥΡΩ ΜΟΥΝΤΑΚΗ

Ο Γιάννης Καλπούζος με αφορμή το καινούργιο του μυθιστόρημα "Ό,τι αγαπώ είναι δικό σου" (Ψυχογιός) μας μιλά για το κίνημα ποίησης και λογοτεχνίας, την αναγνωστική εφορία ως βασικό του λογοτεχνικό στόχο, την ισορροπία λογικής και συναισθήματος στο έργο του, αλλά και τον έρωτα την εποχή της κρίσης.

ερωείτε ότι ποίηση και λογοτεχνία είναι αλληλένδετες; Εσείς έχετε αναφέρει ότι την ποίηση την εκφράζετε μέσα από τη λογοτεχνία, υπάρχουν όμως συγγραφείς που δηλώνουν ότι δεν είναι εξοικειωμένοι με την ποίηση.

Κάθε δημιουργός αποτελεί και μια ξεχωριστή περίπτωση. Το ταλέντο, οι ικανότητες, η δουλειά και τα ενδιαφέροντα καθορίζουν τον δρόμο και το αποτέλεσμα. Οπως και να 'χει μπορώ να μιλήσω μόνο για ό,τι με αφορά. Η γλώσσα ασκεί πάνω μου ιδιαίτερη γοητεία κι αυτή είναι ο βασικός συνδετικός κρίκος μεταξύ ποίησης και πεζογραφίας. Η αναπαραστατική δύναμη της γλώσσας, το ζύμωμα των λέξεων και τα εκφραστικά τεχνάσματα σε συνδυασμό με την παρατήρηση και τον στοχασμό απαιτούνται και στα δύο είδη λόγου. Ξεκίνησα ως ποιητής, εξελίχθηκα σε πεζογράφο, επανέρχομαι στην ποίηση και ενίοτε παντρεύω τον πεζό λόγο με ποιητικά κεντήματα. Στόχος μου, μεταξύ άλλων, είναι και η αναγνωστική ευφορία, στην οποία ο ποιητικός λόγος συμβάλλει τα μέγιστα. Βεβαίως στο κοινό θησαυροφυλάκιο της γλώσσας βουτάμε όλοι και μεταβολίζεται σε πεζό ή σε ποιητικό λόγο ανάλογα με τα γράδα της ψυχής και του λογισμού του καθενός.

Ως ποιητής πώς εναρμονίζετε το συναίσθημα με τη λογική; Υπερκεράζει κάποιο από τα δύο το άλλο;

Κατά τη διαδικασία της γραφής της ποίησης το συναίσθημα κυριαρχεί με κατακλυσμιαίο τρόπο και η λογική έπεται προκειμένου να τακτοποιήσει σε κατανοητή σειρά τα γεννήματα του νου και της ψυχής. Απεναντίας στο μυθιστόρημα προηγείται η φαντασία και η λογική, ενώ το συναίσθημα υπερέχει σε στιγμές. Εξάλλου επανέρχομαι στα κείμενά μου σε μεταγενέστερο χρόνο, οπότε τα επιμελούμαι με το κρύο βλέμμα της λογικής.

Στο "Ό,τι αγαπώ είναι δικό σου" ποιο είναι το πιο ση-

μαντικό μήνυμα, που θέλετε να στείλετε στους αναγνώστες σας; Δεδομένου ότι είναι ένα μυθιστόρημα, όπως όλα τα έργα σας, που διανθίζεται από πληθώρα νοημάτων και θεμάτων.

Πρόκειται για ένα ερωτικό, κοινωνικό και βαθιά πολιτικό μυθιστόρημα. Όλα όσα πραγματεύεται είναι σημαντικά. Εάν πρέπει να περιοριστώ σε ένα μόνο μήνυμα, αυτό είναι ο δρόμος προς την αυτογνωσία και η πάλη που οφείλει να δώσει κανείς σε προσωπικό επίπεδο, αλλά και στον στίβο των σχέσεων του με τους άλλους. Να ακούσει και να παρατηρήσει τις εσωτερικές φωνές του, τα αδιέξοδα και τους δικασμούς του, να μελετήσει όσα έχουν καθορίσει έξωθεν τον δρόμο του και να χτίσει μια νέα πορεία, όπου θα μοιράζεται με άλλους τις ομορφιές της ζωής. Να μάθει να δίνεται, να κάνει το "δικό μου" "δικό σου", το "μου" "σου".

Κοιτάζοντας τον εμφύλιο σπαραγμό με τη ματιά της απόστασης και του λογοτέχνη, απ' όσα έγιναν τι πρέπει να θυμόμαστε αυτή τη χρονική στιγμή πιο έντονα;

Τις επιπτώσεις που άφησε πίσω του, οι οποίες ακόμα καταδυναστεύουν την ελληνική κοινωνία σε πολλούς τομείς. Να τις αναζητήσουμε και να τις αναλύσουμε σε βάθος, πασχίζοντας συγχρόνως να κτίσουμε μία κοινω-

νία που δεν θα επιτρέψει την επανάληψή του.

Ο συμβολισμός τι συνοπδωλώςεις έχει στο έργο σας; Είναι πολύ ενδιαφέρον να μας εξηγήσετε ο ίδιος τα σύμβολα που χρησιμοποιείτε.

Η νεκροκεφαλή και η σπηλιά, όπου έχει σκοτωθεί ένας ανάρτητος έρχονται ως σύμβολα των συνδρόμων και του τεράστιου νεκροταφείου που άφησε πίσω του ο αδελφοκτόνος πόλεμος. Η ευμεγέθης αντρική φύση του Ανδη συμβολίζει την ανδροκρατούμενη κοινωνία μας. Η κορμμένη γλώσσα του Ερμεία ένα κομμάτι του εθνικού μας ακρωτηριασμού, την Κύπρο. Η Αυγούλα, ως αυγούλα μετέωρη μεταξύ μέρας και νύχτας, το ασημέρωτο της ζωής πάμπολλων γυναικών εκείνων των χρόνων και όχι μόνο. Η ενέργεια του Ανδη να ζήσει σε ένα εγκαταλειμμένο κτήριο, μία μορφή πολιτικής ουτοπίας. Υπάρχουν κι άλλοι πολλοί συμβολισμοί, να μην τους αποκαλύψουμε όλους εδώ.

Οι αμαρτίες των γονέων τελικά παιδεύουν ή εκ-

παιδεύουν τα τέκνα; Τι πρεσβεύετε στο βιβλίο, θέλετε να μας πείτε;

Αναμφισβήτητα βασανίζουν τις επόμενες γενιές και απαιτείται πολύς κόπος για να αντιμετωπιστούν. Χτίζεται από τις προηγούμενες γενιές και με τις αμαρτίες τους ένας ολόκληρος κόσμος, νοστροπίες, συμπεριφορές, καθορίζονται πρότυπα και κατευθύνσεις ως προς το τι συνεπάγεται επιτυχία ή αποτυχία και διαμορφώνονται ήθη και αξίες, κι όλα έχουν δυστυχώς πολύ βαθιές ρίζες.

Ο έρωτας και η αγάπη μπορούν να σταθούν αντίβαρα σ' αυτή την τρομερή όχι μόνο οικονομική μα και κρίση αξιών που περνάμε;

Ο έρωτας και η αγάπη αποτελούν αξία. Ωστόσο, ο τρόπος που αγαπά ή ερωτεύεται κανείς συνδέεται και με την αισθητική, με την ποιότητα του ίδιου του συναισθήματος και με τα κατά περίπτωση άτομα. Όταν, δηλαδή, βιώνονται ως μεγαλείο της ζωής κι όχι ως μέρος του κυδαίου υλισμού, σαφώς και μπορούν να λειτουργήσουν ως αντίβαρα.

Η παρουσίαση βιβλίου του Γιάννη Καλπούζου "Ό,τι αγαπώ είναι δικό σου" θα γίνει την Τετάρτη 25 Ιουνίου στις 9μ.μ. στο Νεώριο Μόρο (ΙΟΧ). Την εκδήλωση διοργανώνουν το Βιβλιοπωλείο Πετράκη, ο Σύλλογος Ηπειρωτών Χανίων και οι Εκδόσεις Ψυχογιός. Για το βιβλίο θα μιλήσει η φιλόλογος Ρούλα Βουράκη.

Εγκαίνια της ομαδικής έκθεσης φωτογραφίας με τίτλο: “micropolis” πρόκειται να γίνουν σήμερα Σάββατο και ώρα 8 μ.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Στην έκθεση συμμετέχουν οι καλλιτέχνες Σπύρος Ζερβουδάκης, Μιχάλης Καλαϊτζάκης, Νίκος Καμπιανάκης και Δημήτρης Μπαρούνης.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Έκθεση φωτογραφίας “micropolis”

Σύμφωνα με τον Γιάννη Στρατουδάκη, φωτογράφο, ντοκιμαντερίστα, editor: «Η πολυσημία της έννοιας “Παγκοσμιοποίηση”, αλλά και το γεγονός πως μοιάζει να επιδρά και να προκαλεί κοινές αντιδράσεις στη συνείδηση των λαών, την καθιστά εκ των πραγμάτων ένα εξαιρετικά πολύπλοκο, αλλά και ενδιαφέρον πεδίο έρευνας. Το γεγονός μάλιστα πως η ίδια η Τέχνη, συνδέεται όλο και στενότερα με την παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, αποτελεί ένα εκ των αποτελεσμάτων αυτού του περίπλοκου συμπλέγματος φαινομένων. Ένα αποτέλεσμα που καθώς μεγαθύνεται, καθιστά όλο πιο έντονη την ανάγκη έρευνας των αιτιών και των αιτιατών που απορρέουν από αυτό. Η Τέχνη, ως εργαλείο μελέτης και έκφρασης, αναλαμβάνει να μελετήσει το φαινόμενο της Παγκοσμιοποίησης, στο πλαίσιο που της αναλογεί, καθώς αναδιαμορφώνεται από το ίδιο το αντικείμενο της έρευνάς της, καθιστώντας τη σχέση μεταξύ τους ιδιαίτερος διαδραστική.

Υπό αυτές τις συνθήκες ορμώντας, οι τέσσερις δημιουργοί επιχειρούν μια προσπάθεια να προσεγγίσουν ενδείξεις, διαπολιτισμικές συναλλαγές και σχέσεις αλληλεπίδρασης, που αναπτύσσονται υπό τους όρους μιας από τις γλώσσες της παγκοσμιοποίησης, τη γλώσσα της Εικόνας, μην ξεχνώντας παράλληλα, πως και οι ίδιοι αναδιαμορφώνονται από αυτήν. Μέσω της Φωτογραφίας, ένα σύνθετο εκφραστικό μέσο, που

οφείλει κατά ένα μέρος την ύπαρξη και την εξέλιξή του στην παγκοσμιοποίηση, επιχειρούν μια σταχυολόγηση μερικών χαρακτηριστικών του φαινομένου, όπως αυτά αποτυπώνονται στη μικροκλίμακα της πόλης στην οποία ζουν, στην πόλη των Χανίων. Εκδοχές και ενδείξεις αυτών των οπτικών διαπολιτισμικών συναλλαγών, αλλά και στοιχεία που ίσως μαρτυρούν χώρους που ακόμα αντιστέκονται σε αυτές, εντοπίζονται και υπογραμμίζονται από τους δημιουργούς, εν είδει κοινωνικού σχολιασμού,

με τη χρήση της ίδιας της εικόνας. Το παγκόσμιο φαινόμενο, μοιάζει να μελετάται από τα αποτελέσματά του, με εργαλεία που το ίδιο το φαινόμενο έχει διαμορφώσει.

Η έκθεση, που πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ., θα διαρκέσει έως την Παρασκευή 27 Ιουνίου.

Τα ωράρια λειτουργίας είναι τα εξής: Κάθε μέρα 10π.μ. με 1μ.μ. & 6μ.μ. με 10μ.μ..

Είσοδος ελεύθερη.

ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Συναυλία Ευρωπαϊκής και Ελληνικής μουσικής

Συναυλία Μουσικών Συνόλων Ευρωπαϊκής και Ελληνικής Μουσικής διοργανώνει το Μουσικό Σχολείο Χανίων σε συνεργασία με την Π.Ε. Χανίων και τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Σχολείου, την Τετάρτη 25 Ιουνίου 2014 και ώρα 8μ.μ., στο Πνευματικό Κέντρο του Χανίων. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει διασκευές έργων για σύνολα συμφωνικών εγχόρδων καθώς και κλασικών κιθάρων, συνθέσεις για ντουέτα πιάνων, έργα ερμηνευμένα από πολυφωνική χορωδία, ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια ερμηνευμένα από σύνολα παραδοσιακής μουσικής και συνθέσεις μαθητών βασισμένες στον αυτοσχεδιασμό εκτελεσμένες από σύνολο σύγχρονης μουσικής.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Παρουσίαση βιβλίου και εικαστικές δράσεις

Δράσεις για την παρουσίαση του βιβλίου της Αργυρώς Ντουσάκη “Οι καραμέλες του Ουρανού” και έκθεση έργων της Αυγής Αμπελικάκη, εικονογράφου του παραμυθιού, διοργανώνει η Δημοτική Πινακοθήκη έως τις 23 Ιουνίου. Την Δευτέρα 23 Ιουνίου στις 8μ.μ. παιδικά τραγούδια και μουσικοκινητικά παιχνίδια βασισμένα στα μνύματα του παραμυθιού θα παρουσιάσουν η Ελισάβετ Βερούλη και η συγγραφέας. Συνοδεύει με μουσική ο Γιάννης Μανούσας. Οι δράσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων της έκθεσης “Ανθρωπομετρικές” του Δημήτρη Ανδρεαδάκη.

ΣΤΟΝ ΤΖΙΤΖΙΚΑ

Βραδιά φλαμένκο

Μουσική συνάντηση του βιρτουόζου κιθαρίστα Γιώργου Βαλύρη που έρχεται από την Ολλανδία, με την χορεύτρια Γιώτα Πεκλάρη και τη τραγουδίστρια Δροσιά Χαρίση θα γίνει την Τετάρτη 25 Ιουνίου στις 9:30μ.μ. στον “Τζιτζικα” στους Αρμένους Αποκορώνου.

Στο σχετικό δελτίο Τύπου αναφέρεται επίσης: «Το φλαμένκο είναι η ψυχή της Ανδαλουσίας που ξεδιπλώνεται μέσα από το τρίπτυχο cante - baile - toque (τραγουδι - κιθάρα). Το 2010 η Unesco συμπεριέλαβε το φλαμένκο στον παγκόσμιο χάρτη της άυλης κληρονομιάς. Το πάθος, η φλόγα και το μεσογειακό του ντουέντε υπόσχονται μια αξέχαστη βραδιά».

Τηλ. επικοινωνίας: 2825041144.

ΑΠΟ ΤΗ “ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ”

“Έργα των χειρών μας”

Έκθεση χειροποίητων κατασκευών από τα μέλη του Συλλόγου Παραδοσιακής και Λαϊκής Τέχνης “Χρυσόπηγή” με τίτλο “Έργα των χειρών μας” πραγματοποιείται στην Πύλη Σαμπιονάρα. Αύριο Κυριακή 22 Ιουνίου στον χώρο της Έκθεσης στις 8μ.μ. θα γίνει παρασκευή παραδοσιακού σαπουνιού και διάθεση στους παρευρισκόμενους.

Μέρος των εσόδων θα διατεθεί για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Ώρες λειτουργίας: 7 μ.μ. - 12 μ.μ. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ

Εκδηλώσεις για το περιβάλλον

Σειρά εκδηλώσεων για το περιβάλλον οργανώνει το Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας του Πολυτεχνείου Κρήτης στον χώρο του Πάρκου σήμερα Σάββατο.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

• 6μ.μ.: Έναρξη της έκθεσης φωτογραφίας με τίτλο: “Η φύση μέσα από μια φωτογραφία” που

θα φιλοξενηθεί στον χώρο του Μουσείου μέχρι 31 Αυγούστου.

• 6:30μ.μ.: Δραστηριότητες για παιδιά, το κυνήγι του θησαυρού: περπάτημα και τρέξιμο στα μονοπάτια ανάμεσα στους θάμνους και τα δέντρα με σκοπό την αναζήτηση του χαμένου θησαυρού.

7:30μ.μ.: “Πράσινο Σχολείο”, παρουσίαση εθελοντικής ομάδας δράσης για τη διάδοση της τέχνης της κηπουρικής στα μικρά παιδιά ως μέσο γνωριμίας με το φυσικό περιβάλλον και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

ΚΥΝΗΓΙ ΧΑΜΕΝΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

Σε ειδική ανακοίνωση για το κυνήγι του χαμένου θησαυρού σημειώνεται: «Το Σάββατο 21 Ιουνίου και ώρα 6:30μ.μ. διοργανώνεται κυνήγι χαμένου θησαυρού στο πλαίσιο των Εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν στο χώρο του

Πάρκου Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας του Πολυτεχνείου Κρήτης. Οι μικροί κυνηγοί θα περιπλανηθούν στα μονοπάτια ανάμεσα στους θάμνους και τα δέντρα με σκοπό την αναζήτηση του χαμένου θησαυρού. Τα φυτά θα καθοδηγούν αλλά και θα μπερδεύουν τους μικρούς κυνηγούς. Οι ομάδες που θα διαγωνιστούν θα είναι πέντε στον αριθμό και θα αποτελούνται από 10 άτομα η καθεμία. Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Δηλώσεις συμμετοχής στα τηλέφωνα 28210 37071-37074 (9π.μ. - 2μ.μ.) ή στο e-mail: park@mail.tuc.gr».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Τον Φεβρουάριο του 1917 ο Ελευθέριος Βενιζέλος εκδίδει μια σειρά γραμματοσήμων με τη στάμπα “Προσωρινή Κυβέρνησις” ως αντιπερισπασμό στα γραμματόσημα που είχε βγάλει λίγους μήνες νωρίτερα η ελληνική κυβέρνηση εν μέσω του εθνικού διχασμού που ταλάνιζε τη χώρα. Την ίδια περίοδο κάποιος ταχυδρομεί μια καρτ ποστάλ στο εξωτερικό, μια επίσημη επιστολή αναζητά τον παραλήπτη της και μια νεαρή γυναίκα στέλνει στον αρραβωνιαστικό της στο μέτωπο μια υφαντή κουβέρτα. Τι σχέση έχουν όλα αυτά μεταξύ τους; Μικρά σπαράγματα της ταραγμένης τετραετίας 1914-1918 που σφραγίστηκε από τον Μεγάλο Πόλεμο. Κομμάτια από ένα αχανές παζλ που επιχειρεί να συμπληρώσει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο το πρόγραμμα Europeana στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα αλλά και τα Χανιά μέσα από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΡΑΓΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 1914-1918

Καταγράφοντας σπαράγματα ιστορίας

Στόχος του προγράμματος να συγκεντρωθούν και να καταγραφούν προσωπικές ιστορίες και αντικείμενα που σχετίζονται με τα χρόνια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

Γι' αυτό τον λόγο και το διήμερο, Παρασκευή 27 και Σάββατο 28 Ιουνίου από τις 9 το πρωί μέχρι τις 2 το μεσημέρι, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων ανοίγει τις πύλες της σε συλλέκτες και απλούς πολίτες που θέλουν να καταθέσουν τη δική τους οικογενειακή ιστορία που εκτυλίχθηκε εκείνα τα χρόνια ή να φέρουν κάποιο κειμήλιο που έφτασε έως τα χέρια τους για να φωτογραφηθεί και να αρχειοθετηθεί ψηφιακά από τους ανθρώπους της βιβλιοθήκης. «Το πρόγραμμα “Συλλογή και ψηφιοποίηση ιστοριών και αντικειμένων του Α' Παγκοσμίου Πολέμου” είναι μια κοινή πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης και του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης», εξηγεί η προϊσταμένη της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων Βιβή Χουδαλάκη και προσθέτει: «Στην Ελλάδα το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται από την Εθνική Βιβλιοθήκη σε συνεργασία με τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Βέροιας, τη Future Library, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και τη δημόσια βιβλιοθήκη Σερρών, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης και τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων».

Η κα Χουδαλάκη, μαζί με την υπάλληλο της βιβλιοθήκης Θεανώ Μποράκη, εκπαιδεύτηκαν ειδικά γι' αυτό το πρόγραμμα στην Αθήνα τον περασμένο Μάιο από μια εκπρόσωπο του πανεπιστημίου της Οξφόρδης.

«Ο λόγος που επέλεξαν τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων όπως μας είπαν είναι λόγω των σημαντικών ιστορικών γεγονότων που σημειώθηκαν στην Κρήτη και τα Χανιά την εποχή εκείνη και βέβαια λόγω του Ελευθερίου Βενιζέλου αλλά της συνολικότερης δραστηριότητας που έχει αναπτύξει η Βιβλιοθήκη μας», αναφέρει η κα Χουδαλάκη και τόνισε ότι το πρόγραμμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις προσωπικές ιστορίες και τα αντικείμενα που απουσιάζουν ή βρίσκονται στο περιθώριο της επίσημης ιστορίας.

Στο πλαίσιο αυτό οι πολίτες καλούνται να προσκομίσουν στη Βιβλιοθήκη στις 27 και 28 Ιουνίου προσωπικά αναμνηστικά, αντικείμενα, φωτογραφίες, επιστολές, ημερολόγια, ενθύμια και ιστορίες από τον Μεγάλο Πόλεμο συμβάλλοντας ο καθένας με τον τρόπο του στη συμπλήρωση αυτού του αχανούς παζλ της ιστορίας.

Από αριστερά το μέλος του Φιλοτελικού Συλλόγου Χανίων “Ο φάρος” Γιάννης Καλορμάκης με τον πρόεδρο του Συλλόγου Πολύκαρπο Αποστολάκη κρατώντας τις δύο σπάνιες σειρές γραμματοσήμων από το 1916 και 1917 που αποτυπώνουν την πολιτική κατάσταση την Ελλάδα την εποχή εκείνη.

Από εκεί και πέρα οι άνθρωποι της Βιβλιοθήκης θα φωτογραφίσουν και θα καταγράψουν το υλικό και στη συνέχεια θα το ανεβάσουν στην ιστοσελίδα της Europeana, ενώ όλα τα αντικείμενα που θα ψηφιοποιηθούν και θα καταγραφούν θα επιστραφούν αμέσως στους κατόχους τους.

Ο ΛΟΓΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

«Το πρόγραμμα ουσιαστικά δίνει λόγο στον απλό πολίτη και καλεί τους απλούς ανθρώπους να παρουσιάσουν πτυχές από τη ζωή των οικογενειών τους», υπογραμμίζει η κα Μποράκη και συμπλήρωσε ότι μέσα από το πρόγραμμα αυτό, που έχει πανευρωπαϊκό χαρακτήρα, μπορεί να διαπιστώσει κανείς την κοινή μοίρα των ευρωπαϊκών λαών αλλά και τα σημαντικά γεγονότα, όπως ο πόλεμος, η απώλεια ή και οι χαρές που σημαδεύουν τη ζωή των απλών ανθρώπων ανεξάρτητα της εθνικότητάς τους.

«Αυτός είναι και ένας από τους στόχους του προγράμματος: να μας θυμίσει την κοινή μοίρα της Ευρώπης αλλά και τα δεινά που φέρνει ο πόλεμος», τονίζει η κα Μποράκη και συνεχίζει λέγοντας: «Αλλωστε όλη αυτή η καταγραφή δεν γίνεται για εμάς, αλλά από εμάς για τις επόμενες γενιές ώστε να μπορέσουν και να ξέρουν να αντιλούν μνήμετα».

Οι άνθρωποι της Βιβλιοθήκης είναι μάλιστα διατεθειμένοι όσοι πολίτες δεν μπορούν για οποιονδήποτε λόγο να μετακινηθούν και να έρθουν στη Βιβλιοθήκη να μεταβούν οι ίδιοι στον χώρο τους ώστε να γίνει επιτόπου η καταγραφή του υλικού, ενώ αν υπάρξει μεγάλη συμμετοχή το διήμερο που έχει οριστεί για να γίνουν οι συνεντεύξεις και η φωτογράφιση των αντικειμένων στη Βιβλιοθήκη τότε δεν αποκλείεται να κανονιστούν κάποια ραντεβού για αργότερα.

Πάντως από τις πρώτες επαφές με ανθρώπους και μέλη τοπικών συλλόγων που επικοινωνήσαν με τη Βιβλιοθήκη (στο τηλέφωνο 28213-41662) η ανταπόκριση ήταν θετική. Γνωστοί συλλέκτες των Χανίων, άνθρωποι των γραμμάτων και του πολιτισμού αλλά και πολίτες που τους κληροδοτήθηκαν οικογενειακά κειμήλια από τα ταραγμένα χρόνια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου έχουν εκδηλώσει ήδη το ενδιαφέρον τους για να συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Μεταξύ αυτών, μια κυρία που έχει στην κατοχή της παραδοσιακές κρητικές

Από αριστερά η Θεανώ Μποράκη και η Βιβή Χουδαλάκη από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη αποτελούν την ψυχή του προγράμματος Europeana στα Χανιά καθώς έχουν επιφορτιστεί με την καταγραφή των ιστορικών αντικειμένων και τις συνεντεύξεις.

Ο γνωστός συλλέκτης Μανώλης Μανούσακας κρατώντας ένα δελτίο εράνου για το Πολεμικό Ναυτικό από το 1914 το οποίο είναι ένα από τα τεκμήρια που θα προσκομίσει στο πρόγραμμα.

ενδυμασίες των αρχών του 20ου αιώνα και μια γυναίκα που έφτασε έως αυτήν μια υφαντή κουβέρτα που είχε φτιάξει η γιαγιά της για τον αρραβωνιαστικό της που βρισκόταν στο μέτωπο...

ΣΥΜΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Μια ακόμα περίπτωση είναι τα μέλη του Φιλοτελικού Συλλόγου Χανίων "Ο φάρος" που αποφάσισαν να συνεισφέρουν στο πρόγραμμα με δύο σπάνιες και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες σειρές γραμματοσήμων: «Πρόκειται για τα γραμματόσημα που εξέδωσε η ελληνική κυβέρνηση τον Νοέμβριο του 1916, αλλά για να μην τα χρησιμοποιήσει η προσωρινή κυβέρνηση Βενιζέλου έβαλαν πάνω ένα Ε.Τ., δηλαδή Ελληνικά Ταχυδρομεία. Η δεύτερη σειρά είναι εκείνη που έβγαλε ο Βενιζέλος τον Φεβρουάριο του 1917 σε αντιπερισπασμό της προηγούμενης έκδοσης και η οποία έφερε την επωνομασία Προσωρινή Κυβέρνησις. Έτσι ο Βενιζέλος αντιπαρήλθε την απαγόρευση της ελληνικής κυβέρνησης», εξηγεί ο πρόεδρος του Φιλοτελικού Συλλόγου Χανίων "Ο φάρος" Πολύκαρπος Αποστολάκης και διευκρινίζει ότι η εν λόγω σπάνια συλλογή ανήκει στο μέλος του Συλλόγου Γιάννη Καλορμάκη.

Στο ερώτημά μας γιατί αποφάσισαν να συμμετέχουν κι αυτοί στο πρόγραμμα και να μοιραστούν τους ιστορικούς θησαυρούς που φέρει κάθε συλλέκτης ο κ. Καλορμάκης απαντά αυθόρμητα: «Έχουμε την τρέλα του συλλέγειν αλλά δεν είμαστε σαν τους παλιούς συλλέκτες που τα είχαν όλα καταχωριασμένα και κρυμμένα. Εμείς θέλουμε να τα δείξουμε, να φέρουμε κι άλλους

κοντά και να μοιραστούμε το πάθος μας».

Μια ανάλογη "τρέλα" αλλά και διάθεση να μοιραστεί πληροφορίες και ιστορικό υλικό φέρει και ο γνωστός συλλέκτης Μανώλης Μανούσακας ο οποίος από την πρώτη στιγμή δήλωσε "παρών" στην προσπάθεια του Europeana.

Ο ίδιος ανέσυρε, μεταξύ άλλων, από το προσωπικό του αρχείο ταχυδρομημένες καρτ ποστάλ της εποχής σταλμένες από Γάλλους στρατιώτες, αλλά και μία προσωπική επιστολή μιας κοπέλας με αποδέκτη την επιστήθια φίλη της που κατοικεί «εις την γέφυραν κάτω Χαλέπας». Ιδιαίτερο όμως ενδιαφέρον παρουσιάζει ένα έγγραφο του 1914 όπου το Εργατικό Κέντρο εκφράζει την ευγνωμοσύνη της πατρίδας σε αυτούς που επιστρέφουν από το μέτωπο, ένα δελτίο του εράνου για το Πολεμικό Ναυτικό που απεικονίζει το "Αβέρωφ" με ημερομηνία 5-1-1914, κάποια διατάγματα του βασιλιά Κωνσταντίνου του 1914, αλλά κι ένα τηλεγράφημα του Ελευθερίου Βενιζέλου από τον Δεκέμβριο του 1915 που απευθύνεται στην Έλενα Σκυλίτση και στην οποία σχολιάζει την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα και την Ευρώπη κ.ά.. «Όλα αυτά τα τεκμήρια θα λέγαμε ότι αποτελούν κι αυτά μια μαρτυρία της εποχής», σημειώνει, ενώ στην ερώτησή μας τι τον ώθησε να συμμετέξει στο πρόγραμμα σχολιάζει: «Πρέπει να μοιράζονται και ενοποιούνται τα αρχεία γιατί έτσι αποκτούν προστιθέμενη αξία. Όταν ενοποιηθούν αρχεία και υπάρξει συνεργασία μεταξύ των συλλεκτών -κάτι που είναι απαραίτητο- τότε βγαίνουν ιστορίες ανθρώπων. Είναι σαν ένα μεγάλο παζλ που τοποθετείς κομμάτια και κάποιες φορές μας βγάζει εικόνα ή μπορεί στο μέλλον να συμπληρωθεί το κομμάτι που λείπει».

Ο γενικός διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας Δρ. Φίλιππος Τσιμπόγλου μίλησε στις "διαδρομές" για τους σκοπούς και τη σημασία του προγράμματος.

«Πολύτιμη συμβολή στη διαμόρφωση της συλλογικής μνήμης»

Ως μια πολύτιμη συμβολή στη διαμόρφωση και διάσωση της συλλογικής μνήμης περιγράφει το πρόγραμμα Europeana 1914-1918 ο γενικός διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας Δρ Φίλιππος Τσιμπόγλου. Ο κ. Τσιμπόγλου μιλώντας στις "διαδρομές" περιέγραψε τους στόχους και τις φιλοδοξίες του προγράμματος, τη σημασία του για τις επόμενες γενιές αλλά και τη συμβολή των ελληνικών βιβλιοθηκών στην προσπάθεια για την καταγραφή και αρχειοθέτηση ιστορικού υλικού από την ταραγμένη 4ετία του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Πού αποσκοπεί το πρόγραμμα Europeana 1914-1918;

Αποσκοπεί στη δημιουργία μιας πανευρωπαϊκής ψηφιακής συλλογής ιστοριών για πρόσωπα και αντικείμενα, που σχετίζονται με το Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μια συλλογή που προέρχεται κυρίως από άτομα και οικογένειες που έχουν στην κατοχή τους κειμήλια και ιστορίες να προσφέρουν για καταγραφή, φωτογράφηση-ψηφιοποίηση. Θέση σε αυτή τη συλλογή έχουν όλα τα αντικείμενα της εποχής του Α' Παγκοσμίου Πολέμου που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με αυτόν, όχι μόνο το πολεμικό υλικό. Φωτογραφίες, άλμπουμ, καρτ ποστάλ, ταυτότητες, στολές, ηπλίκια, μετάλλια, επιστολές. Το πρόγραμμα Europeana 1914-1918 αποσκοπεί στη διατήρηση αυτής της συλλογής για πάντα, ώστε να καταστεί η ευρωπαϊκή συλλογική ψηφιακή μνήμη, προσβάσιμη σε ερευνητές και μαθητές αλλά και τον "απλό πολίτη" για να του θυμίζει τη θηριωδία και τον όλεθρο αυτού του πολέμου.

Γιατί είναι σημαντικό κατά τη γνώμη σας να διασωθεί ένα κομμάτι μνήμης - ντοκουμέντων από αυτή τη δύσκολη και σκοτεινή -λόγω πολέμου- περίοδο της ευρωπαϊκής ιστορίας;

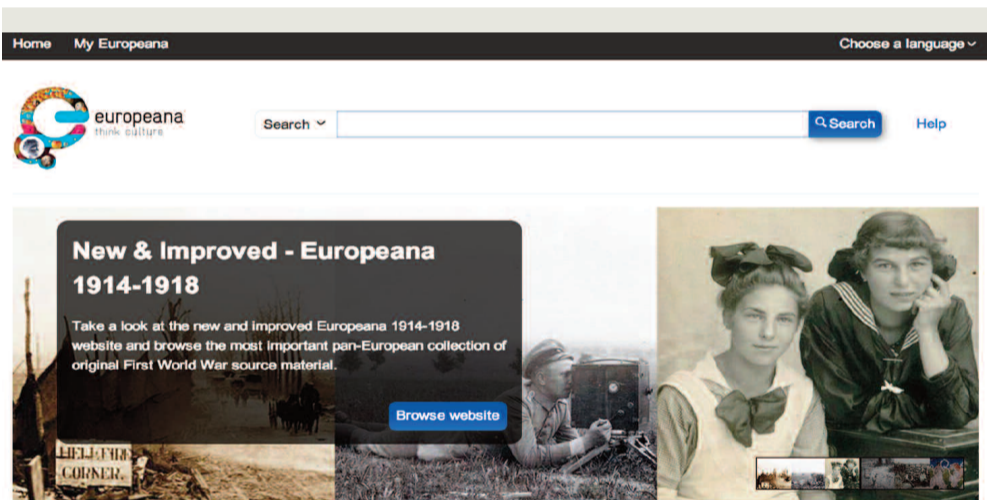
Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ο Μεγάλος Πόλεμος όπως αποκαλέστηκε από τους συγχαιρινούς του, στοίχισε τη ζωή 19,5 εκατομμυρίων ανθρώπων! Χαρακτηρίστηκε ο πόλεμος των χαρακωμάτων. Χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά συστήματα μαζικής εξόντωσης ανθρωπίνων υπάρξεων (χημικά αέρια, μαζικοί κανονιοβολισμοί, τανκς κ.λπ.), επικράτησε μια νέα ηθική (ή έλλειψη ηθικής) σε σχέση με τους προηγούμενους πολέμους. Η Ευρώπη χωρίστηκε στα δύο. Το τέλος του και οι συνθήκες που υπογράφηκαν οδήγησαν στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο με 50 εκατομμύρια νεκρούς. Στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο η πατρίδα μας χωρίστηκε στα δύο. Για την Ελλάδα είναι ο πόλεμος του εθνικού διχασμού, με τον Βενιζέλο από τη μια και το Βασιλιά από την άλλη, με το μέγαλωμα της Ελλάδας από τη μια και με την Μικρασιατική καταστροφή από την άλλη. Κάθε τεκμήριο που είναι χαμένο στα συρτάρια και στα ντουλάπια στα ερμάρια και στις σοφίτες ενσωματώνει τη δική του ιστορία και την ιστορία των κατοίκων του. Η ανάδειξη του στη συλλογή της Europeana συμβάλλει στη διαμόρφωση της συλλογικής ιστορικής μνήμης και στη διατήρησή της στο μέλλον.

Τα τεκμήρια μπορεί όπως είπατε ακόμα και προσωπικές επιστολές ή αντικείμενα που δεν σχετίζονται με τον πόλεμο. Κάποιος μπορεί να αναρωτηθεί τι μπορεί να προσθέσουν όλες αυτές οι πληροφορίες στην επίσημη ιστορία που πατάει πάνω στα μεγάλα γεγονότα της περιόδου 1914-1918;

Η διάσωση των προσωπικών ιστοριών μέσα από την ψηφιοποίηση αντικειμένων, επιστολών, φωτογραφιών, κειμηλίων, προσωπικών αντικειμένων της εποχής συμβάλλει στην ανάδειξη και άλλων πτυχών του πολέμου, πέραν των γεγονότων του μετώπου. Τα τεκμήρια αυτού του είδους φωτίζουν την καθημερινότητα της εποχής, αναδεικνύουν την προσωπική εκδοχή των επιπτώσεων του πολέμου, επιπτώσεων που δεν περιορίζονται στο μέτωπο, αλλά διαχέονται και επηρεάζουν αυτούς που μένουν στα μετόπισθεν. Προβάλλουν τις προσδοκίες, τους φόβους, τις ελπίδες, τον πόνο αλλά και το χιούμορ τους. Συμπληρώνουν (όταν δεν ανατρέπουν) την εικόνα που έχουμε για την ιστορία που "πατάει στα μεγάλα γεγονότα". Εξάλλου τα μεγάλα γεγονότα είναι η συνισταμένη φαινομένων που ως ένα βαθμό μπορούν να αποκαλυφτούν από την ανάδειξη αυτών των μικρών, προσωπικών μαρτυριών.

Πρωταγωνιστικό ρόλο στην υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος στην Ελλάδα παίζουν οι Βιβλιοθήκες. Πώς θα περιγράφατε εσείς αυτή την εμπλοκή τους; Είναι μια ακόμα δράση εξωστρέφειας;

Ακριβώς, οι δημόσιες και δημοτικές βιβλιοθήκες έχουν την άμεση πρόσβαση στην τοπική κοινωνία, είναι κομμάτι τους, γνωρίζονται μεταξύ τους, γι' αυτό μπορούν να συμβάλλουν στον εντοπισμό κατόχων κειμηλίων και να συνεισφέρουν στο πανευρωπαϊκό εγχείρημα της καταγραφής. Πιο γενικά, στη δική μου θεώρηση οι Βιβλιοθήκες στην εποχή μας μπορούν να είναι ό,τι το αρχαίο θέατρο του χρυσού αιώνα στην Ελλάδα. Οργανισμοί ζωντανόι, με συνείδηση της αποστολής τους, συμμετοχικοί, επικεντρωμένοι στην κρίση θεσμών και καταστάσεων και ανοιχτοί στην κριτική των χρηστών-αναγνωστών (θεατών), που προσαρμόζουν τις λειτουργίες τους και τις υπηρεσίες τους στις ανάγκες της εποχής και των πολιτών αλλά δεν αναπαράγουν τα "γούστα τους", δρουν δημιουργώντας συλλογική συνείδηση μέσα από την ελεύθερη σκέψη, προσπαθούν να αναδείξουν την αισθητική των και την καλαισθησία των πραγμάτων, να δημιουργήσουν ρεύμα ενημερωμένων, σκεπτόμενων πολιτών χωρίς να υποκύπτουν στον εκάστοτε συρμό.

From the blog

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ GOOGLE

Europeana: Ένα online Μουσείο Τέχνης και Πολιτισμού

ΜΑΡΙΑ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

mariamystakidou@gmail.com

Είναι e-βιβλιοθήκη, online μουσείο, διαδικτυακό αρχείο, τράπεζα φωτογραφικών και βιντεοσκοπημένων ντοκουμέντων και ίσως το εγκυρότερο κέντρο ψηφιακών αναζητήσεων.

Ο λόγος για την europeana (www.europeana.eu) που αποτελεί πραγματικό θησαυρό γνώσεων και τέχνης και περιλαμβάνει στις "προθήκες" της φωτογραφίες, πίνακες ζωγραφικής, σκίτσα, σχέδια, χάρτες, απεικονίσεις μουσειακών εκθεμάτων, κείμενα, βιβλία, σκαναρισμένες επιστολές, εφημερίδες, ημερολόγια, αρχαικά έγγραφα ιστορικής σημασίας, μαγνητοσκοπημένες εκπομπές ραδιοφώνου και κάθε είδους ηχητικό ντοκουμέντο που μπορείτε -αλλά και δεν μπορείτε- να φανταστείτε.

Ουσιαστικά πρόκειται για ένα πανίσχυρο αρχείο, μια τράπεζα δεδομένων που ενημερώνεται διαρκώς και στόχο έχει να χρησιμοποιείται από όλους όσοι θέλουν να μαθαίνουν λεπτομέρειες σχετικά με κάθε τομέα της παγκόσμιας τέχνης.

Ο ιστότοπος, ένα μεγάλο διαδικτυακό μουσείο της Ευρώπης προσθέτει ασταμάτητα υλικό στις συλλογές του, ενώ πρόσφατα έχουν προστεθεί στους θησαυρούς του ψηφιοποιημένα βιβλία, εκθέσεις, εκτενές αφιέρωμα στην ελληνική μυθολογία και ένα σωρό ακόμα ενδιαφέροντα στοιχεία.

Ο ευρωπαϊκός ιστότοπος, έχει ήδη συγκεντρώσει χιλιάδες έργα ζωγραφικής, μουσικά κομμάτια, βιβλία, αντικείμενα τέχνης, φωτογραφικά και ηχητικά ντοκουμέντα, ιστορικά στοιχεία, γλυπτά, αρχιτεκτονικά αριστουργήματα και γενικότερα e-εκθέματα τέχνης, πολιτισμού και επιστήμης.

Από τις τελευταίες προσθήκες στον ιστότοπο, είναι ψηφιοποιημένα αρχεία που αφορούν τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο και προέρχονται από κάθε γωνιά της Ευρώπης.

Όσοι ενδιαφέρεστε, μπορείτε αφού επισκεφθείτε το site να εγγραφείτε συνδρομητές και να δημιουργήσετε το δικό σας προσωπικό χώρο όπου θα έχετε τα αγαπημένα σας "εκθέματα" για να τα επισκέπτεστε όσο συχνά θέλετε. Μια προσωπική έκθεση με όλα όσα αγαπάτε, θα βρίσκεται στη διάθεσή σας 24 ώρες το 24ωρο. Ακόμα, εδώ μπορείτε να ζητήσετε να ενημερώνεστε με newsletter για κάθε καινούργιο απόκτημα της europeana.

Ενας ιστότοπος που πραγματικά αξίζει να έχει ιδιαίτερη θέση στα αγαπημένα σας.

ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗ

«Καλό θα ήταν οι εποχές και οι λαοί να μην έχουν ανάγκη από ήρωες και να μην πρέπει να υπάρχουν θύματα για να ξυπνήσουμε. Ωστόσο, η ιστορία δείχνει ότι η προσωπικότητα κάποιων ανθρώπων λειτουργεί σαν αμορτισέρ των ιστορικών εξελίξεων. Εν τέλει θα λέγαμε ότι οι λαοί έχουν ανάγκη από ήρωες και ο Λαμπράκης ενσάρκωσε μύχιους πόθους βοηθώντας να ξεπεραστούν φοβίες ως προς τη συμμετοχή στα κοινά».

ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

«Κάθε εποχή έχει ανάγκη τους ήρωές της»

την τελευταία του δουλειά με τίτλο "Γρηγόρης Λαμπράκης: Μαραθώνιος μίας ημιτελούς Ανοιξης" ο πολυβραβευμένος σκηνοθέτης Στέλιος Χαλαμπόπουλος βουτάει στα ταραγμένα νερά της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας για να φωτίσει, λιγότερο γνωστές, πτυχές της ζωής και της σκέψης του εμβληματικού αγωνιστή της Αριστεράς και του κινήματος της ειρήνης Γρηγόρη Λαμπράκη. Ένα ντοκιμαντέρ το οποίο, όπως υπογραμμίζει ο σκηνοθέτης, πέραν του ό,τι φέρνει στο φως άγνωστα μέχρι σήμερα ντοκουμέντα συγχρόνως δίνει τον λόγο στον ίδιο τον Λαμπράκη μέσα από τις σημειώσεις του στο προσωπικό του ημερολόγιο.

Λίγο πριν την προβολή της ταινίας στα Χανιά, οι "Διαδρομές" μίλησαν με τον Στέλιο Χαλαμπόπουλο για τις δυσκολίες που συνάντησε στην έρευνά του, τον μύθο και τον άνθρωπο Γρηγόρη Λαμπράκη, αλλά και τις ιστορικές αναλογίες της εποχής της δολοφονίας του βουλευτή της ΕΔΑ με το σήμερα.

Συχνά καλλιτέχνες ή ερευνητές που φτιάχνουν το πορτρέτο μίας ιστορικής προσωπικότητας έχουν ως αφετηρία τον θαυμασμό τους γι' αυτό το πρόσωπο. Στην περίπτωση σας ισχύει κάτι τέτοιο;

Σίγουρα ο Λαμπράκης ήταν ένα πρόσωπο που μου είχε εντυπωθεί από τα παιδικά μου χρόνια. Όταν έγινε η δολοφονία του, ήμουν 7 χρονών και είχα ακούσει τότε από τους γονείς μου -οι οποίοι είχαν πάει και στην κηδεία- ότι σκότωσαν έναν καλό άνθρωπο, έναν σημαντικό επιστήμονα, έναν σπουδαίο αθλητή κι έναν αγωνιστή της ειρήνης. Όλα αυτά επέδρασαν στο παιδικό μου μυαλό. Αργότερα έμαθα λεπτομέρειες για τη ζωή του και διεπίστωσα ότι ήταν ένας πολύ αξιόλογος άνθρωπος, αλλά και ότι η περίπτωση του είχε μία ισχυρή συμβολική σημασία στη νεότερη πολιτική ιστορία. Γι' αυτό άλλωστε και στην κηδεία του συνέρρευαν πάνω από μισό εκατομμύριο άνθρωποι, που δεν ήταν ασφαλώς όλοι οπαδοί της ΕΔΑ, αλλά δημοκρατικοί άνθρωποι που με την παρουσία τους δήλωσαν απέναντι στις πρακτικές του παρακράτους ότι το ποτήρι ξεχειλίζει. Γενικά η προσωπικότητα, η ζωή και ο τρόπος που έφυγε ο Λαμπράκης έφεραν συμπυκνωμένα πολλές συμβολικές σημασίες. Γι' αυτό και αμέσως μετά ξεκινά την παρουσία της η Νεολαία Λαμπράκη που με τη δράση της θα χρωματίσει τη δεκαετία του '60 μέχρι τη δικτατορία.

Ο Λαμπράκης είναι ένας από τους νεότερους πρωταγωνιστές της Αριστεράς για τον οποίο έχουν γραφτεί και ειπωθεί πολλά. Η δική σας ματιά μέσα απ' το ντοκιμαντέρ πού εστιάζει, τι θέλει να φωτίσει;

Εκτός από κάποια ντοκουμέντα που έρχονται στο φως για πρώτη φορά μέσα απ' την ταινία ήθελα να τοποθετήσω τον άνθρωπο μέσα στην εποχή και κυρίως να δώσω λόγο στον ίδιο. Γι' αυτό κάνω εκτεταμένη χρήση των ημερολογίων του. Ταυτόχρονα ήθελα να δω πώς διαμορφώνεται αυτή η προσωπικότητα μέσα στον 20ό αιώνα και πως οι γενικότερες συνθήκες στην Ελλάδα τον επηρεάζουν και καθορίζουν την κοινωνική του ένταξη και διαδρομή.

Το γεγονός ότι ο Λαμπράκης έγινε σύμβολο στη συνείδηση μεγάλου μέρους της κοινωνίας για τους κοινωνικούς αγώνες του πώς λειτουργήσε στο έργο σας; Ήταν κάτι που σας δυσκόλεψε στην προσπάθειά σας να

«Όσο και να πιστεύουμε ότι ο ρόλος της προσωπικότητας στην ιστορία είναι μικρός, αποδεικνύεται ότι κάποιες στιγμές είναι οριακός»

προσεγγίσετε ανθρώπινες πτυχές της προσωπικότητάς του;

Μερικές φορές σε κάποιες σημαντικές προσωπικότητες έχει αρχίσει και κάθεται πάνω ένα αραχνούφαντο του μύθου και αρχίζει να γίνεται δύσκολο να διακρίνει κανείς τι είναι πραγματικότητα και τι είναι αυτό που η συλλογική συνείδηση επένδυσε πάνω στο πρόσωπο και την ιστορία. Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση δεν είναι τόσο μεγάλη η απόσταση απ' τα γεγονότα, ώστε ο μύθος να έχει παραμορφώσει την ιστορική πραγματικότητα. Σαφέστατα βέβαια μιλώντας με ανθρώπους που έζησαν εκείνα τα χρόνια διακρίνεις έναν σεβασμό κι αυτό που προσθέτει η ιστορική απόσταση, ότι όμως το πώς παρουσιάζουν τα γεγονότα και τη ζωή του Λαμπράκη μέσα από έναν παραμορφωτικό καθρέπτη. Ίσως μερικές φορές να υπάρχει ασυνείδητα μία μυθοποίηση, η οποία έρχεται με το διάνυσμα του χρόνου που φέρνει μία νοσταλγία και ωραιοποιεί μία εποχή.

Άλλες σημαντικές δυσκολίες που αντιμετώπισατε;

Μία σημαντική δυσκολία έχει να κάνει με το ότι κάποια ντοκουμέντα χάνονται. Μετά τη δολοφονία εν θερμώ γράφτηκαν πράγματα, αλλά δεν υπήρχε ακόμα ανεπτυγμένη η αξία των αρχείων για να έχουν την αίσθηση ότι πρέπει να τα σεβαστούν και να τα παραδώσουν στους

επόμενους. Δεν είναι τυχαίο δηλαδή ότι σε διάφορες βιβλιοθήκες δημοτικές και δημόσιες έβρισκα φύλλα εφημερίδων που παρουσίαζαν τα γεγονότα, αλλά ήταν σκιασμένα τα πρωτοσέλιδα. Κι απ' τα ημερολόγια του έλειπαν κάποια πράγματα που εντόπισα σε δευτερογενείς πηγές. Επίσης, μία δυσκολία σε ένα ιστορικό ντοκιμαντέρ είναι ότι οι νεότερες γενιές έχουν μεγάλη απόσταση από τα γεγονότα και υπάρχει ένα "κενό" πληροφοριών, το οποίο δεν μπορεί μια ταινία να το αναπληρώσει. Για παράδειγμα ένας νεαρός με είχε ρω-

τήσει γιατί παρουσιάζω στην ταινία την εφημερίδα "Αυγή" και δεν παρουσιάζω καθόλου τον "ΡΙζοσπάστη" -προφανώς μη γνωρίζοντας ότι τότε ο Ριζοσπάστης ήταν παράνομος. Αυτή λοιπόν η έλλειψη των ιστορικών βιωμάτων απ' την εποχή εκείνη δεν μπορεί να καλυφθεί διότι η ταινία αν ξεχειλίσει από πληροφορία, θα χάσει από αφήγηση, συγκίνηση κ.λπ.

Στον τίτλο του ντοκιμαντέρ μιλάτε για μία "ημιτελής Ανοιξη" παραπέμποντας στη δολοφονία και στη χούντα που ήρθε λίγα χρόνια αργότερα. Σε σχέση με τη σημερινή πολιτική και κοινωνική κατάσταση βρίσκετε αναλογίες με εκείνα τα χρόνια;

Αυτό που προσπαθεί τότε η Αριστερά και ο λαός είναι να υπάρξει ένας εκδημοκρατισμός. Μετά τη δολοφονία του Λαμπράκη οι μάζες θα βγουν πολύ δυναμικά στο προσκήνιο και κυρίως η νεολαία με αιχμή του δόρατος τον πολιτισμό θα κάνει σημαντικά πράγματα. Αυτή όμως ήταν μία ημιτελής Ανοιξη διότι ακριβώς οι ίδιοι κύκλοι που έκαναν τη δολοφονία θα κάνουν αργότερα το πραξικόπημα του '67 και όλο αυτό θα μείνει στη μέση, με μεγάλες συνέπειες για τη χώρα διότι την 7ετία θα λειτουργήσουν για πρώτη φορά μαζικά οι μηχανισμοί πολτοποίησης της αισθητικής. Από την άλλη, αυτή η Ανοιξη είναι αίτημα και της σημερινής εποχής. Ειδικά σε πολιτικό επίπεδο αυτό θα το λέγαμε παρακράτος -σε μία διαφορετική μορφή βέβαια- και βία στην πολιτική εμφανίζονται στην εποχή της κρίσης. Γι' αυτό και τα τελευταία χρόνια έγινε τραγικά επίκαιρος ο Λαμπράκης. Είδαμε στη δολοφονία του Παύλου Φίσσα πως η Χρυσή Αυγή "βγήκε στον αφρό" ή όπως παλαιότερα το παρακράτος στρατολογήσει φτωχοδιαβόλους προσφέροντας μία θέση λιμενεργάτη ή μία άδεια για ένα τρίκυκλο όπως στους δολοφόνους του Λαμπράκη, και το πώς προσπαθούν και σήμερα να αλιεύσουν κόσμο μέσα στην ανεργία, προσφέροντας ένα ευκαιριακό μεροκάματο και φτιάχνοντας ουσιαστικά στρατιές προθύμων να προβούν σε τραμπουκισμούς.

Κάθε ιδεολογία και εποχή έχει ανάγκη από τους ήρωές της. Σήμερα έχουμε ανάγκη από Λαμπράκηδες;

Η αλήθεια είναι ότι ο Λαμπράκης λειτουργήσε τότε έτσι. Παρ'ότι δηλαδή υπήρχαν αγώνες χρόνια μετά τον εμφύλιο, εξορίες, φυλακές κ.λπ. για να υπάρξει εκδημοκρατισμός, το αποτέλεσμα που ερχόταν ήταν μικρό συγκριτικά με τις θυσίες. Ομως, η δολοφονία του Λαμπράκη πυροδότησε εξελίξεις με ταχύτατο ρυθμό. Σε 15 μέρες παραιτήθηκε η κυβερνητική Καραμανλή και οι μάζες βγήκαν στους δρόμους. Εν τέλει θα λέγαμε ότι οι λαοί έχουν ανάγκη από ήρωες και ο Λαμπράκης ενσάρκωσε μύχιους πόθους βοηθώντας να ξεπεραστούν φοβίες ως προς τη συμμετοχή στα κοινά. Όσο δηλαδή και να πιστεύουμε ότι ο ρόλος της προσωπικότητας στην ιστορία είναι μικρός, αποδεικνύεται ότι κάποιες στιγμές είναι οριακός. Καλό θα ήταν βέβαια οι εποχές και οι λαοί να μην έχουν ανάγκη από ήρωες και να μην πρέπει να υπάρχουν θύματα για να ξυπνήσουμε. Ωστόσο, η ιστορία δείχνει ότι η προσωπικότητα κάποιων ανθρώπων λειτουργεί σαν αμορτισέρ των ιστορικών εξελίξεων.

Προβολή ντοκιμαντέρ

Το ντοκιμαντέρ "Γρηγόρης Λαμπράκης: Μαραθώνιος μίας ημιτελούς Ανοιξης" του Στέλιου Χαλαμπόπουλου, που υπογράφει τη σκηνοθεσία, το σενάριο και την έρευνα, θα προβληθεί τη Δευτέρα 23 Ιουνίου, στις 7:30μ.μ., στην αίθουσα του Τ.Ε.Ε. (Νεάρχου 23). Στο ντοκιμαντέρ, για το οποίο συνεργάστηκαν οι ιστορικοί: Ηλίας Νικολακόπουλος, Ιωάννα Παπαθανασίου και Στράτος Δορδανάς, περιλαμβάνονται μαρτυρίες, σπάνια φωτογραφικά αρχεία και κινηματογραφικά ντοκουμέντα.

Την εκδήλωση διοργανώνει ο πρόσφατα ιδρυθείς Ομιλος Φίλων Ιστοιτούτου Νίκος Πουλιαντζής Κρήτης (ΟΦΙΝΠΚ), ενώ αμέσως μετά την προβολή της ταινίας θα ακολουθήσει συζήτηση με τον σκηνοθέτη.

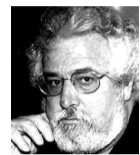

παιδότοπος

Ε' ΤΑΞΗ ΔΗΜ.ΣΧ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ

Πάμε Βραζιλία, πάμε Μουντιάλ!

Επιμέλεια:
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
Kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Στη Βραζιλία, τη χώρα του καφέ, της σάμπα μα πρωτίστως και κατ' εξοχήν, της μπάλας θα πάμε μέσα από τη σελίδα του σημερινού Παιδότοπου. Ξεναγοί μας τα παιδιά της Ε' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Κουντούρας Σελίνου σε συνεργασία με τη μαθήτριά της Στ' τάξης του ίδιου σχολείου Ρούλας Κασελάκη. Ευκαιρία να γνωρίσουμε αυτή τη χώρα, με αφορμή τους διεξαγόμενους εκεί αυτές τις μέρες, αγώνες του Παγκοσμίου Κυπέλλου Πο-

δοσφαίρου, του περίφημου Μουντιάλ, στο οποίο συμμετέχει και η Ελλάδα. Πολλά, κατάπολλα τα ευχαριστώ μου, τόσο στα παιδιά όσο, και κυρίως, στο δάσκαλο, τον γνωστό και από άλλες εργασίες μαθητών του, Μύρωνα Παγιαωιάκη!

Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Β.Θ.Κ.

ΠΑΜΕ ΒΡΑΖΙΛΙΑ
ΠΑΜΕ ΜΟΥΝΤΙΑΛ.

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Ταυτότητα χώρας

Εκταση: 8.511.965 km²
Πληθυσμός: 193.000.000 κάτοικοι
Πρωτεύουσα: Μπραζιλία
Νόμισμα: Ρεάλ Βραζιλίας
Γλώσσα: Πορτογαλικά.

Βραζιλία: Η χώρα του καφέ, της σάμπα και της μπάλας.

Ε' τάξη

Η Βραζιλία ήταν αποικία της Πορτογαλίας το 500 οπότε και ανακαλύφθηκε από τον Πέντρο Αλβάρες Καμπράλ, μέχρι την ανεξαρτησία το 1822. Κοινοβουλευτική μοναρχία από το 1824 ανακηρύχθηκε σε αβασίλευτη δημοκρατία το 1899. Το ισχύον Σύνταγμα του 1988 ορίζει τη Βραζιλία ως Ομοσπονδιακή Δημοκρατία που στηρίζεται στην Ένωση 26 Πολιτειών, της Ομοσπονδιακής Πρωτεύουσας Μπραζιλία 5.564 δήμων.

Μπέσι Γκιέργκι

Η Βραζιλία είναι η χώρα του χορού και της σάμπα. Στο καρναβάλι του Ρίο Ντε Τζανέιρο, εκατομμύρια Βραζιλιάνοι και τουρίστες χορεύουν στους δρόμους. Και στο Ρίο θα γίνουν ποδοσφαιρικοί αγώνες. Εδώ σας παρουσιάζουμε τις βασίλισσες του καρναβαλιού.

Ξανθούλα
Ρουμελιώτη
(Ξανθή)

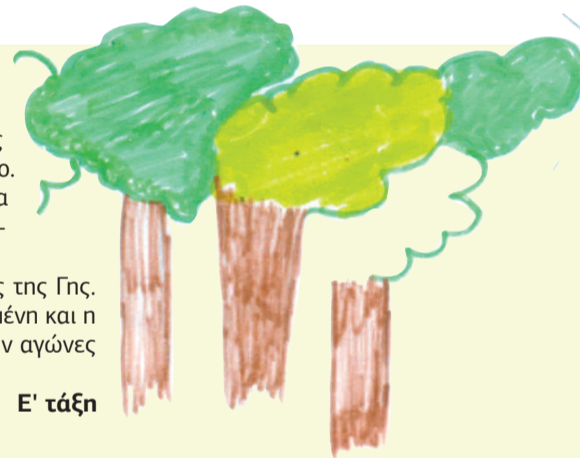
Το άγαλμα του Χριστού κτίστηκε το 1931 προς τιμήν του προέδρου της τοπικής κυβέρνησης Τζετζούλιο Βάργκα και του Καρδινάλιου Σεμπαστιάνο Λέμε. Έχει ύψος 32 μ. και ζυγίζει 1000 τόνους. Είναι χτισμένο σε ένα λόφο ύψους 700 μέτρων στο Ρίο Ντε Ζανέριο. Ανεβαίνεις με τελεφερίκ και θαυμάζεις την πόλη των 15 εκ. κατοίκων. Το πιο ωραίο θέαμα είναι όταν πέφτουν κερανοί όπως έγινε στις 18 Ιανουαρίου 2014.

Μικέλ- Μπάρδι -
Στέλλα - Άννα Μαρία

AMAZONIOS

Ο Αμαζόνιος είναι ένας από τους μεγαλύτερους ποταμούς στον κόσμο. Τα δάση του Αμαζονίου είναι από τα σπουδαιότερα και πρέπει να προστατευτούν.

Η περιοχή λέγεται και πνεύμονας της Γης. Στη μέση του Αμαζονίου είναι χτισμένη και η πόλη Μανάους, όπου εκεί θα γίνουν αγώνες του Μουντιάλ.

Ε' τάξη

Η μασκότ του Μουντιάλ 2014 είναι το αρμαντίλο Fuleco. Το αρμαντίλο είναι ένα θηλαστικό της Βραζιλίας και της Νοτίου Αμερικής που κινδυνεύει να εξαφανιστεί. Το όνομά του προέρχεται από το Football και το Ecological Football Eco-> Egological. Αρμαντίλο στα ισπανικά σημαίνει μικρό θωρακισμένο.

Βασίλης Βασίλεβ

Η Βραζιλία εκτός από χώρα του καρναβαλιού είναι και χώρα του καφέ. Όταν πίνουμε το καφέ μας ασ θυμόμαστε τη χώρα αυτή.

Μαρία Παυλάκη, Ε' τάξη

Η σημαία της Βραζιλίας λέγεται Αουβιντε που σημαίνει χρυσοπράσινη. Η φράση "Ordem e Progresso" σημαίνει: "Τάξη και πρόοδος".

Ε' Τάξη

Άννα Πιτταριδάκη

Το στάδιο Μαρακανά βρίσκεται στο Ρίο Ντε Τζανέιρο, είναι αφιερωμένο στο δημοσιογράφο Μάριο Φίλιο. Λέγεται έτσι λόγω του μεγάλου ποταμού Μαρακανά που βρίσκεται στην περιοχή. Αυτός πήρε το όνομά του από ένα είδος παπαγάλου. Εγκαινιάστηκε το 1950 και χωράει περίπου 100.000 θεατές.

Ρούλα Κασελάκη- Αγάπη Κουκουλά

Το παπαγάκι μου έχει δύο χρώματα κίτρινο και πράσινο. Έχει τα χρώματα της σημαίας της Βραζιλίας. Στον Αμαζόνιο βλέπει κάποιος κιλιάδες άγρια ζώα αλλά και κιλιάδες πολύχρωμα πουλιά.

Ακόμα και παπαγάλους λευκούς.

Στα ποτάμια και τις λίμνες της Βραζιλίας αλλά και όλης της Νοτίου Αμερικής υπάρχουν τα φοβερά ψάρια- πιράνχας. Είναι μικρά αλλά με κοφτερά δόντια. Είναι και επικίνδυνα.

Γιώργος Μαΐσουράντζε

Ρούλα Κασελάκη

ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Αναβίωση του Κλήδονα

Εκδηλώσεις για την αναβίωση του εθίμου του Κλήδονα θα πραγματοποιηθούν τις επόμενες ημέρες σε διάφορα σημεία του Δήμου Χανίων. Για το έθιμο του Κλήδονα ο συνταξιούχος δάσκαλος Πέτρος Πανηγυράκης, μεταξύ άλλων έγραφε στα "Χ.Ν.": «Ο άνθρωπος από τα πανάρχαια χρόνια είναι δεμένος, με τις μεγάλες και ανερμήνευτες δυνάμεις της φύσης και ζητά να γεμίσει το κενό της ψυχής του από κάθε μυστηριακή δύναμη. Με την έννοια αυτή κάθε άλλο παρά αντιθρησκευτική και αντιχριστιανική εκδήλωση είναι, η γιορτή του Κλήδονα.

Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος αντικατέστησε το θεό του Ήλιου της Μουσικής και της Μαντικής Απόλλωνα, όπως ο Άγιος Νικόλαος το θεό της θάλασσας Ποσειδώνα, όπως ο προφήτης Ηλίας το θεό Δία στις κορυφές των ορέων. Εμείς οι Έλληνες έχουμε από προγονική κληρονομιά την ευλογία να κουβαλούμε μέσα στο αίμα μας, τη λατρευτική αυτή τάση και τη δοξαστική έφεση. Έχομε ζωηρή φαντασία και καρδιά γεμάτη από αισθήματα».

Και συνεχίζει: «Οι εκδηλώσεις ήταν διήμερες. Την παραμονή άναβαν τις φωτιές, για "να πηδήξω τη φωτιά να μη με πιάσει αρρωσιά", έβαζαν τα ριζικάρια "στους κληδόνους" για να μείνουν τη νύχτα έξω και να επιδράσουν οι μαντικές δυνάμεις των άστρων και του φεγγαριού και να ενισχυθεί η μαντική δύναμη των ριζικαριών.

Βγάζουν επίσης οι κοπελιές έξω στις απλώστρες τα προικιά τους για να επέμβουν τα άστρα και να μην κοιτσιδιάσουν (να μην τα φάει ο σκόρος). Το πρωί της 24ης Ιουνίου κοιτάζουν τη σκιά τους να δουν εάν υπάρχει το κεφάλι στη θέση του για να διαπιστώσουν ότι θα ζουν και του χρόνου. Έβαζαν πίσω από την πόρτα, στάχτη από τις φωτιές για να δουν την τύχη τους, έβαζαν φύλλα συκιάς, για τον ίδιο λόγο, έβαζαν στο μαξιλάρι τους κουφέτα, κουκιά γυμνά ημίγυμνα και ολόκληρα για να δουν τα οικονομικά του γαμπρού και πολλά άλλα. Τα μεσημέρια με καθρέφτη πάνω από το στόμιο του πηγαδιού ή της στέρνας έψαχναν μέσα στο νερό να δουν τη μορφή του ντελικανή που τους μέλλονταν.

Τα μεσημέρια ή συνήθως τα βράδια η πρωτότοκη κόρη Μαρία έβγαζε τους "κληδόνους" τα ριζικάρια μετά από μία μαντινάδα, προφητεία για το μέλλον, εκείνης ή εκείνου που ανήκε το ριζικάρι.

Αυτό γινόταν τρεις φορές με μαντινάδες ανάλογες. Στην αρχή αγάπης, έρωτα, στη συνέχεια πειραχτικές και στο τέλος ξετσουλούκωτες, άσχημες. Στο τέλος έβαζαν το "αμίλητο" νερό και έφευγαν για να ακούσουν το όνομα που επιθυμούσαν, άρχιζαν τα πειράγματα και οι "αποκαλύψεις" των κρυφών ερωτευμένων. Γυρνούσαν μετά και άρχιζαν το φαγοπότι, το κέρασμα το τραγούδι και τον χορό» ("Χ.Ν." 24-6-11).

ΣΤΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ

Αναβίωση του εθίμου του Κλήδονα οργανώνουν οι φορείς των Περιβολίων: Πολιτιστικός Σύλλογος, Αθλητικός Όμιλος, Σύλλογος Γονέων και Αγροτικός Συνεταιρισμός αύριο Κυριακή στις 9 μ.μ. στην κεντρική πλατεία Ηρώων 1941.

Θα ανάψουν και θα πηδήξουν τις φωτιές, θα κάψουν τα πρωτομαγιάτικα στεφάνια, θα βγάλουν και θα τραγουδήσουν τα ριζικάρια.

φωτ. αρχείου

Τη διασκέδαση έχει αναλάβει το κρητικό συγκρότημα του Νίκου Μπαλωμενάκη, θα συμμετέχει και το χορευτικό συγκρότημα "Αροδαμός".

Στο χώρο θα λειτουργεί ψπσταριά και αναψυκτήριο.

ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ

Ο χορευτικός Όμιλος Χανίων "Ο Ψηλορείτης" σε συνεργασία με το Δήμο Χανίων και την Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. διοργανώνει και φέτος την αναβίωση του πανάρχαιου εθίμου του Κλήδονα και το κάψιμο των Μάπδων στο Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας τη Δευτέρα 23 Ιουνίου στις 8:30 το βράδυ.

«Μέλη του Ψηλορείτη θα παρουσιάσουν την αναβίωση του εθίμου με θεατρικό δρώμενο, τη στάμνα με το αμίλητο νερό, τα ριζικάρια, τις φουνάρες (φωτιές) τις σχετικές μαντινάδες και βέβαια με τη συμμετοχή όλων σας που μπορείτε να κρατάτε και τα πρωτομαγιάτικα στεφάνια σας» αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση..

Το έθιμο θα πλαισιώνεται με χορευτικές ομάδες του Ψηλορείτη και Κρητική μουσική. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΗ ΣΟΥΔΑ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σούδας και το Κ.Α.Π.Η. ΣΟΥΔΑΣ του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. Δήμου Χανίων διοργανώνουν εκδήλωση με τη συμμετοχή του Λαογραφικού Ομίλου Χανίωνσε χορό και ριζικό τραγούδι για την αναβίωση του εθίμου του "Κλήδονα", για να θυμηθούν οι παλιοί και να μάθουν οι νεώτεροι...

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 23 Ιουνίου στις 8 το απόγευμα στον προαύλιο χώρο του "Πολύκεντρου" Σούδας με κρητική παραδοσιακή μουσική και τραγούδι από τον Παντελή Κρασαδάκη και το Γιώργο Γαλανάκη. Ομάδα μελών του Κ.Α.Π.Η. και η χορωδία του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. Χανίων θα πα-

ρουσιάσουν το δρώμενο του Κλήδονα.

ΣΤΑ ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ

Αναβίωση του εθίμου του Κλήδονα θα γίνει την Δευτέρα 23 Ιουνίου στις 8 μ.μ. στο γήπεδο στα Νεροκούρου. Την ενημέρωση - εισήγηση για το ιστορικό και τις λεπτομέρειες διεξαγωγής του εθίμου θα κάνει η κα Αγγέλα Μάλμου πρώην σχολική σύμβουλος και συγγραφέας.

«Θα φέρουμε όλοι τους Μάπδες για να τους κάψουμε και να πηδήξουμε τις φωτιές, θα βγει μια ανύπαντρη Μαρία κουβαλώντας τη στάμνα με το αμίλητο νερό για να μαζέψει εκεί μέσα τα ριζικάρια, στην συνέχεια θα ανοικτεί ο κλήδονας και θα ακουστούν οι σχετικές μαντινάδες», αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Νεροκούρου.

«Θα ακολουθήσουν κρητικοί χοροί και τραγούδια, τόσο από παρέες σχολών χορού, όσο και από όλους τους συμμετέχοντες στην εκδήλωση. Φυσικά θα μυρίσει και η σχετική τσίκνα από τα σουβλάκια που θα ψήνουν οι πάντα πρόθυμοι χωριανοί μας. Εμπρός, λοιπόν, τους Μάπδες σας και στον Κλήδονα στα Νεροκούρου».

Είσοδος ελεύθερη.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στο τηλέφωνο 6974228777.

ΤΟ Γ' ΚΑΠΗ

Τέλος, εκδήλωση για τον Κλήδονα διοργανώνει το Γ' ΚΑΠΗ του Δημοτικού Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.) την Τρίτη 24 Ιουνίου στις 7 μ.μ.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης οι παρευρισκομένοι θα έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν μουσική, χορό, μαντινάδες και μεζέδες.

ΣΤΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ

Εκδήλωση μνήμης

Μνημόσυνο τιμής, σεβασμού και ευγνωμοσύνης για τους 33 εκτελεσθέντες Περβολιανούς από τους Γερμανούς κατακτητές, καθώς και για όλους τους πεσόντες Περβολιανούς και μη, κατά την ηρωική Μάχη της Κρήτης, πραγματοποιούν αύριο Κυριακή οι Ενορίες της Δημοτικής Κοινότητας Περιβολίων, ο Πολιτιστικός Σύλλογος, η Δημοτική Κοινότητα Περιβολίων και ο Δήμος Χανίων.

Το Μνημόσυνο θα ψαλεί στον Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής και η επιμνημόσυνη δέηση θα τελεστεί στις 11 π.μ. στον χώρο του Μνημείου, στην πλατεία Ηρώων 1941.

Στα γεγονότα των ημερών θα αναφερθεί ο συνταξ. Δάσκαλος, Γεώργιος Μανιαδάκης.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Νέο cd από τον Λουδοβίκο των Ανωγείων

Η νέα δουλειά του Λουδοβίκου των Ανωγείων με τίτλο: "Το βλέμμα θέλει δύο μι" μόλις κυκλοφόρησε. Η μουσική και οι στίχοι ανήκουν στον Λουδοβίκο των Ανωγείων ενώ την ενορχήστρωση έχει ο Δημήτρης Μπουζάνης. Τη διεύθυνση παραγωγής ο Νίκος Γ. Μακράκης και την παραγωγή η Χρωμοδιάσταση ΕΠΕ.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ Χοχλιοδοβραδιά στον Κεφαλά

Κρητικό γλέντι "Χοχλιοδοβραδιά" με παραδοσιακά εδέσματα από γυναίκες του Κεφαλά, διοργανώνει ο Εξωραϊστικός Σύλλογος του χωριού σήμερα Σάββατο 21 Ιουνίου στις 9.30μ.μ στην πλατεία. Το κοινό θα διασκεδάσει ο Μαθιός Κουκλάκης.

Είσοδος με πλήρες γεύμα 7 ευρώ.

Του ΓΙΩΡΓΟΥ
ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥΔΑΚΗ

A2 ΧΑΝΤΜΠΟΛ ΑΝΔΡΩΝ

Κάτι παραπάνω από καλή η παρουσία του Γ.Σ. Χανίων

Από κάθε άποψη, η πρώτη συμμετοχή του Γ.Σ. Χανίων στο πρωτάθλημα της Α2 χάντμπολ ανδρών κρίνεται επιτυχημένη, αφού ο μοναδικός μας εκπρόσωπος σε πανελλήνια διοργάνωση του αθλήματος κατάφερε τελικά να ξεπεράσει κάθε εμπόδιο που του παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια της σεζόν.

Στον καθαρά αγωνιστικό τομέα η ομάδα ουσιαστικά εξασφάλισε την παραμονή της με την ολοκλήρωση του α' γύρου, ενώ σίγουρα πολύ πιο δύσκολο ήταν το οικονομικό κομμάτι και χρειάστηκε, εκτός των άλλων, η συνδρομή φίλων του Σωματείου για να μπορέσει ν' αντεπεξέλθει στα έξοδα μετακίνησης, που ήταν ο μεγαλύτερος "βραχνάς".

Υπενθυμίζουμε ότι η ομάδα δεν έκανε ένα ταξίδι -τρεις αγωνιστικές πριν την ολοκλήρωση της διοργάνωσης- και μηδενίστηκε, οπότε με δεδομένο ότι είχε να πάει ακόμη δυο φορές στην Αθήνα, υπήρχε το άγχος του δεύτε-

ρου μηδενισμού, που θα σήμαινε και αποβολή από το πρωτάθλημα.

Τέλος καλό, λοιπόν, όλα καλά και για την παρουσία της "νεοφώτιστης" ομάδας μας μίλησε ο προπονητής της, Δημήτρης Πουλιδάκης, ο οποίος αναφέρθηκε ακόμη σε πολλά άλλα θέματα σχετικά με τον Γ.Σ. Χανίων, ενώ δεν έκρυψε ότι η συγκεκριμένη αγωνιστική περίοδος ήταν η πιο δύσκολη, από κάθε άποψη, όσα χρόνια κάθε στους πάγκους. Ακόμη, δημοσιεύουμε διάφορα στοιχεία σχετικά με την αγωνιστική πορεία του χανιώτικου συλλόγου.

Ο Γ.Σ. Χανίων στο πρώτο (πάνω) και στο τελευταίο (δεξιά) εντός έδρας παιχνίδι του

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΥΛΙΔΑΚΗΣ

«Ήταν μία πολύ δύσκολη σεζόν»

«Αναμφισβήτητα η πρώτη μας χρονιά στην Α2 κρίνεται εκ του τελικού αποτελέσματος θετική, με το οικονομικό να είναι το κομμάτι που μας άγχωσε περισσότερο.

Αγωνιστικά διαθέταμε το μεγαλύτερο ρόστερ του ομίλου και όχι μόνο, με χαρακτηριστικό το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκαν συνολικά 30 παίκτες, ηλικίας 14 - 35 ετών, με αυτούς άνω των 30 να είναι μόλις τέσσερις. Ξανθουδάκης και Σταμπούλης έπαιξαν σε λίγα παιχνίδια, ενώ παρόντες σε όλα ήταν οι Στεφ. Κοκολοδημητράκης και Μυτιλάκης.

Ακόμη, λόγω στρατιωτικών υποχρεώσεων στερηθήκαμε για περισσότερο από έναν γύρο τους Αλυγιζάκη, Μιχαλάκη, όμως οι όποιες απουσίες καλύφθηκαν επάξια από τους νεαρούς μας παίκτες, οι οποίοι είχαν χρόνο συμμετοχής πριν ακόμη ξεκαθαρίσει η υπόθεση παραμονής. Αυτή θεωρώ ότι σιγουρεύτηκε με την ολοκλήρωση του α' γύρου και την εντός έδρας νίκη μας επί του Καματερού. Με δεδομένο ότι η αθηναϊκή ομάδα έμεινε πλέον πολύ πίσω στη βαθμολογία, ενώ είχε ήδη αποχωρήσει η Ακαδημία Πατρών και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η εικόνα της Α1 έδειχνε πως δεν υπήρχε περίπτωση να πέσουν δυο ομάδες του Νότιου, μας επέτρεπε να είμαστε πιο χαλαροί στον β' γύρο. Αυτό που μας ικανοποίησε περισσότερο ήταν πως οι μικροί μας παίκτες έδειξαν μεγάλη πρόοδο και πολύ ταλέντο, κάτι που δείχνει ότι βαδίζουμε σωστά προς τον στόχο που έχει η ομάδα και είναι να βγάλουμε μια "καινούργια φουρνιά" παικτών. Βέβαια ξέρουμε ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει απότομα, δεν μπορείς να ρίξεις τα μικρά κατευθείαν... στα βαθιά και έτσι σημαντικό ρόλο στην ομάδα είχαν και οι έμπειροι παίκτες μας, οι οποίοι θα

έλεγα ότι "σήκωσαν το βάρος" της παραμονής.

Όμως πρέπει να σου πω ότι για μένα δεν θα ήταν κακό να παίξουμε φέτος μόνο με μικρούς και ας πέφταμε κατηγορία, γιατί μπορεί να προείπα ότι δεν γίνεται να σπκώσουν μόνοι τους όλο το βάρος, αλλά από την άλλη θα ήταν μεγάλο κέρδος για αυτούς τ' ότι όλοι θα μπορούσαν να πάρουν πολύ περισσότερο χρόνο συμμετοχής από αυτόν που τελικά έπαιξαν, που επαναλαμβάνω, για αρκετούς από αυτούς ήταν πάρα πολύς.

Η πορεία της ομάδας, εκτός από αγωνιστικές ικανότητες, έδειξε και φέτος ότι είμαστε μια καλή παρέα, μια οικογένεια. Θα σου πω χαρακτηριστικά κάτι που με συγκίνησε ιδιαίτερα και δεν μου έχει ξανατύχει όσα χρόνια είμαι στο χάντμπολ και σίγουρα δεν θέλει να το κοινοποιήσω ο "δράστης", αλλά είναι ενδεικτικό του κλίματος που επικρατούσε. Σε μία προπόνηση,

λοιπόν, ήρθε φορτωμένος τσάντες ο Γιώργος Μυτιλάκης και μοίρασε σε όλα τα παιδιά ρούχα προπόνησης που είχε αγοράσει αυτός, λέγοντας ότι ήταν απαραίτητο να έχουμε και μια εμφάνιση προπόνησης. Δηλαδή οι παίκτες μας πληρώνουν και από την τσέπη τους κάποιες φορές.

Δυστυχώς, για εμάς δεν φτάνει μόνο το δέσιμο και οι ικανότητες, αφού η θάλασσα μας... κοστίζει ακριβά. Αν είμαστε ομάδα σε μια πόλη που δεν θα χρειαζόταν τόσα πολλά χρήματα για μετακινήσεις, είμαι σίγουρος ότι θα παίζαμε σε άλλη κατηγορία και εννοώ την Α1, ενώ θα λειτουργούσαμε διαφορετικά σε όλους τους τομείς.

Όσον αφορά τις άλλες ηλικιακές κατηγορίες, είναι γνωστό ότι στους έφηβους η ΟΧΕ δεν μας επέτρεψε, γιατί, λέει, δεν είχαμε πρωτάθλημα στην Κρήτη, να παίξουμε στα προκριματικά της πανελληνίας διοργάνωσης, ενώ κάτι ανάλογο προσπάθησε να κάνει και με τους παίδες, όπου τελικά μετά από ενέργειες του Δημήτρη Κοντεκάκη, ο οποίος διάβασε κάθε λεπτομέρεια της σχετικής προκήρυξης και είχε επαφές με τον πρόεδρο της ομοσπονδίας, μας δόθηκε το "ΟΚ". Έτσι πήγαμε στην Αθήνα και παίξαμε με τον Πανελλήνιο, που είναι από τις καλύτερες ομάδες της κατηγορίας, χάνοντας στο τέλος με δυο γκολ διαφορά, κάτι που είμαι σίγουρος ότι δεν θα είχε συμβεί αν δεν αντιμετωπίζαμε δυο απουσίες, που προέκυψαν την τελευταία στιγμή, βασικών μας παικτών. Στις ακαδημίες, Μάκης Κοκορέτης και Ευτύχης Χλωράκης κάνουν πολύ καλή δουλειά, υπάρχουν αρκετά παιδιά σε παμπαίδες και μίνι και το μόνο πρόβλημα είναι η έλλειψη επίσημων αγώνων. Δυστυχώς, η οι-

κονομική κρίση δεν επέτρεψε να γίνουν πολλά τουρνουά εκτός Κρήτης, οπότε οι επιλογές ήταν περιορισμένες, ενώ αρχές Ιουλίου διοργανώνεται στο Λουτράκι το πανελλήνιο πρωτάθλημα των δυο αυτών κατηγοριών και ψάχνουμε μια φόρμουλα να μπορέσουμε να συμμετάσχουμε. Θα το ξαναπώ, οι μετακινήσεις... μας "κόβουν" τα πόδια και στα μικρά, η ομοσπονδία καλύπτει σχεδόν όλο το κόστος στις άλλες ομάδες που έχουν κερσαίες μετακινήσεις, δεν μπορεί να κάνει το ίδιο και για εμάς, προσπαθεί από την πλευρά της να βρει χορηγό, αλλά αν τελικά δεν βρεθεί μια λύση, λυπάμαι που το λέω αλλά δεν θα μπορέσουμε να πάμε, δεν γίνεται να "φορτώσουμε" με έξοδα τους γονείς. Δυστυχώς τα παιδιά αυτά υπάρχει ενδεχόμενο να μην παίξουν κανένα επίσημο παιχνίδι, κάτι που βέβαια είναι άδικο, αν σκεφτούμε ότι έκαναν προπονήσεις όλη τη σεζόν.

Στο οικονομικό τώρα, είναι αλήθεια ότι ζοριστήκαμε πολύ, νοιώσαμε πίεση μέχρι το τέλος και μπορώ να πω ότι αν δεν υπήρχε βοήθεια από τον Γιάννη Ντερμανάκη, μπορεί και να μην τα καταφέραμε. Θέλω να τον ευχαριστήσω για τη βοήθειά του όλη τη σεζόν, όπως επίσης τον Νίκο Κρασουδάκη, που έτρεξε πολύ και έφερε χορηγίες, αλλά και τον Άκη Παινεσάκη, που μέσω της εταιρείας τους, Italian Factory Outlet, μας έκανε δωρεάν όλον τον ρουχισμό. Βέβαια ένα μεγάλο ευχαριστώ αναλογεί στην ANEK Lines, η οποία μας έκανε τη σημαντική έκπτωση 50% στα εισιτήρια των ταξιδιών μας, κάτι που ήταν... μεγάλη ανάσα για εμάς.

Έτσι όπως εξελίχθηκε το πρωτάθλημα, φάνηκε ότι ο Δικέας είχε πιο καλό ρόστερ, ήταν πιο σοβαρός και άντεξε στο τέλος, κάτι που

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *POLYGALA amara* (Πολύγαλα το πικρό). Ανήκει στην οικογένεια των Πολυγαλιδών. Φύεται σε Ευρώπη και δυτική Ασία. Το συναντούμε σε υγρά εδάφη και σε ελώδη λιβάδια, κατά προτίμηση σε αργιλώδη ή ασβετώδη εδάφη. Το γένος αυτού του φυτού περιέχει περίπου 500 ποικιλίες, μονοετών και πολυετών φυτών, θάμνων ακόμα και δέντρων, διασκορπισμένα σ' όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου, τα οποία περιέχουν περίπου τα ίδια δραστικά συστατικά.

Πολύγαλα

Είναι πολυετής πόα μικρού ή μέσου μεγέθους. Το ύψος του κυμαίνεται από 10 έως 30 εκατοστά. Το φυτό έχει πυκνή βλάστηση. Μίσχοι γυμνοί με αραιές διακλαδώσεις. Κατώτερα φύλλα σφαιροειδή, ενώ τα άνω λοχκοειδή, εναλλασσόμενα και λεία. Άνθη επιμήκη, κατά βότρυς. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχει τόσο αρσενικά όσο και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από έντομα.

Ο χρωματισμός των ανθέων ποικίλλει από το ζωηρό κυανό μέχρι το ρόδινο ή το λευκό. Ρίζα μικρή που όταν κοπανιστεί αποδίδει αρωματική οσμή.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Το όνομα Πολύγαλα δόθηκε στο φυτό αυτό, γιατί μερικά είδη του γένους έχουν την ιδιότητα να αυξάνουν την έκκριση γάλακτος των αγελάδων και των αιγών. Η ονομασία *amara* αναφέρεται στην πικρή γεύση του φυτού.

Διοσκουρίδης και Πλίνιος γνώριζαν το βότανο. Το Πολύγαλον του Διοσκουρίδη είναι το *POLYGALA venulosa* Sibth ενώ το Πολύγαλον Πλίνιου είναι το *POLYGALON vulgare* και *amara*. Και οι δύο αναφέρουν ότι η χρήση του βοτάνου αυξάνει την παραγωγή γάλακτος.

Στον Μεσαίωνα δεν υπάρχουν πολλές αναφορές για το βότανο. Αυτές που υπάρχουν σημειώνουν τη δράση του βοτάνου στην παραγωγή του γάλακτος και την χρήση του σε όγκους και προβλήματα πυρετού.

Το πολύγαλα ήταν γνωστό φαρμακευτικό βότανο (*Herba Polygalae amarae*) το οποίο χρησιμοποιούσαν για την αντιμετώπιση πνευμονικών παθήσεων. Οι γυναίκες στα χωριά το χρησιμοποιούσαν, όταν θήλαζαν γιατί το θεωρούσαν γαλακτογόνο.

Στη λαϊκή ιατρική χρησιμοποιήθηκε ακόμα για την θεραπεία του καρκίνου του μαστού (Δανία), για την αντιμετώπιση του πόνου των

οστών (*Polygala amatella*, Λιθουανία) και την εντερική καταρροή (*P. Amaram*, Πολωνία). Ακόμα χρησιμοποιήθηκε για προβλήματα φυματίωσης, χρόνιας βρογχίτιδας, με πυώδη πτύελα, αιμόπτυση, πνευμονικό εμφύσημα, πνευμονία, άσθμα, γλοιώδη διάρροια, γαστρίτιδα, εντερίτιδα και δυσπεψία.

Στη βόρειο Αμερική η φυλή των ινδιάνων Σενέκα χρησιμοποιούσαν το φυτό *Polygala senega* ενάντια στα δηλητηριώδη δαγκώματα του κροταλία. Στα 1735 ο γιατρός Τζον Τένετ, παρατήρησε ότι τα συμπτώματα από το δάγκωμα του κροταλία ήταν παρόμοια με αυτά της πλευρίτιδας και στα τελευταία στάδια της πνευμονίας. Τα πειράματα που ακολούθησαν για τη χρήση του φυτού σε ασθένειες του αναπνευστικού γρήγορα αποδείχτηκαν αποτελεσματικά.

Συστατικά - χαρακτήρας

Οι ρίζες περιέχουν δύο σαπωνίνες, την σενεγίνη και το πολυγαλικό οξύ, μία πικρή ουσία, ταννίνη, λεύκωμα, έλαιο, πολυγαλίνη και γκολθερίνη.

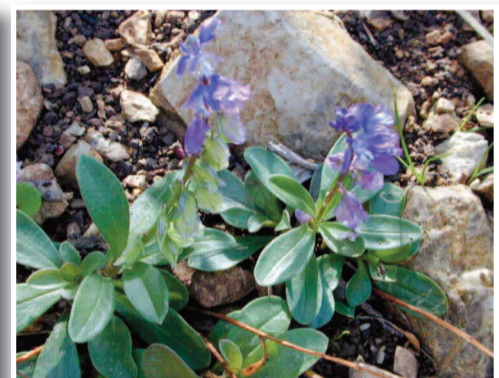
Άνθιση - Χρησιμοποιούμενα Μέρη - Συλλογή

Το φυτό ανθίζει Μάιο και Ιούνιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται όλο το φυτό. Τα άνθη συλλέγονται από τον Μάιο μέχρι τον Ιούλιο. Οι ρίζες συλλέγονται το φθινόπωρο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο πικρό, θερμαντικό και δρα ως αποχρεμπτικό, διουρητικό, επιδρωτικό, τονωτικό, κωνευτικό και γαλακταγωγό.

Συνίσταται για τον ξηρό βήχα, άσθμα, βρογχίτιδα. Ως διεγερτικό της κώνεψης και ως γαλακταγωγό. Τα ανθισμένο φυτό

χρησιμοποιείται κατά του επίμονου βήχα, του κατάρρου των βρόγχων και του άσθματος. Ευνοεί την έκκριση του γαστρικού υγρού κατά τη διάρκεια του θηλασμού. Συνδυάζεται καλά με Γλυκόριζα για τον βήχα από υπερβολικό κάπνισμα.

Το έγχυμα του βοτάνου χρησιμοποιείται για τη θεραπεία διαταραχών στομάχου, ουροδόχου κύστης και νεφρών,

Η ρίζα χρησιμοποιείται ως αντίδοτο ενάντια στα δηγήματα των φιδιών. Έχει διουρητικές ιδιότητες.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε σε μία κουταλιά της σούπας ξηρό βότανο ένα φλιτζάνι βραστό νερό και το αφήνουμε σκεπασμένο για 15 λεπτά. Σουρώνουμε και το πίνουμε νηστικοί ή μια ώρα πριν το φαγητό κρύο. Αν θέλουμε μπορούμε να το γλυκάνουμε με μέλι.

Παρασκευάζεται και ως αφέψημα. Δύο κουταλιές του βοτάνου τις βάζουμε σε ένα λίτρο νερό να μουσκεύουν και στη συνέχεια βράζουμε για 5 λεπτά. Απ' αυτό ένα ποτήρι δύο φορές την ημέρα πρωί και μεσημέρι πριν το φαγητό.

Υπό μορφή βάμματος η δοσολογία είναι εί-

κοσι σταγόνες δύο φορές την ημέρα.

Προφυλάξεις

Η χρήση της ρίζας σε μεγάλες δόσεις προκαλεί έμετο.

